

Rakennukset

42124 Päärakennus (1900; 1998-2000)

Alkuperäinen tilanne

Aikalan huvila rakennettiin ympärivuotiseksi asunoksi. Piirustus huvilaa varten valmistui marraskuussa 1900, suunnittelijana oli K. Nenonen. Päärakennuksessa oli kaksi kerrosta ja kellari, jonne oli sijoitettu keittiö. Ensimmäisessä kerroksessa oli viisi kaakeliuuneilla lämmitettävää huonetta, keittiö ja kaksi verantaa, joista toinen oli kulmassa. Sen päältä kohosi kahdeksankulmainen, ilmeikäs torni. Sali sijaitsi pohjakerroksen keskilinjan akselissa, sen edessä oli altaani ja ulkoportaat. Samassa akselissa oli salin takana porrashalli, lasikuisti

sekä toiset ulkoportaat varsinaisen pääsisäänkäynnin puolella. Muut kerroksen huoneet oli sijoitettu rakennuksen kulmiin, samoin keittiö, johon oli omat ulkoportaat. Keittiöstä kuljettiin välikön kautta ruokasaliin.

Ullakkokerroksessa oli ristin muotoon sijoitettu neljä lämmitettävää makuuhuonetta. Sisäportaista johti käytävä pieneen halliin josta kuljettiin kahdeksankulmaiseen torniportaaseen.

Julkisivuista esitettiin ainoastaan länsisivu, jossa torni näkyi parhaiten. Runsaasti artikoloitu julkisivu edusti tyyllillisesti 1800-luvun eklektismiiä ja puuhuviloiden koristeellista puutyyliä erilaisine lehtisahauskaiteineen, räystääskonsoleineen ja vesikatolta kohoavine spiiroineen. Harjakattoista päävolyyymiä elävöittivät poikkipäätyaiheet ja mainittu torni, jonka päätteenä oli kahdeksankulmainen kattoterassi.

Muutokset ja nykytilanne

Vuonna 1982 suoritettiin asuinrakennuksen peruskorjaus, joka käsitti sauna-, pesuhuone- ja wc-tilojen rakentamisen. Rakennuksen julkisivumuutokset olivat luonteeltaan dentistiviä. Öljysäiliö ja kattila sijoitettiin kellariin.

Nykyinen omistaja, lääkäriyhdistys, osti huvilan kaupungilta 1997. Korjaustyön suunnittelu eteni rakennuslupavaiheeseen seuraavana vuonna. Muutossuunnitelmiin sisältyi saunan purkaminen ja puretun tornin rekonstruktio. Vuonna 2000 myönnettiin lupaa 2. kerroksen erillisen pesutilan rakentamiseksi kunkin toisen kerroksen makuuhuoneen yhteyteen.

44271 (42145) Entinen huoltorakennus ja kasvihuone (1998-2002)

Alkuperäinen tilanne

K. F. Lindmanin vuonna 1908 laatima piirustus asunto-, kasvi- ja ulkokuone-rakennusta varten on maistraatin hyväksymä vuonna 1910. Vanhan tallin paikalle on suunniteltu uudisrakennus. Osittain hirrestä rakennettavaan taloon on sijoitettu huoneen ja keittiön asunto, kevytrakenteinen talliosa sen viereen käymälät. Osa rungosta on muurattu ja siitä johtavat portaat kellariin. Rakennuksen eteen on suunniteltu noin 36 metriä pitkä, loivasti kaltevan lasikatteen kattama, melko matala, kolmiosainen kasvikuone, jossa kiertää lämmitysputkisto.

Muutokset ja nykytilanne

Kasvihuone purettiin aikanaan tarpeettomana.

Vuonna 1998 toteutettavaan hankeeseen kuului piharakennukseen liittyneen kasvihuoneen uudelleen rakentaminen ja piharakennuksen pohjoisosan muutos luentosaliksi. Kokonaan uutena rakennettavaan luentosalirakennukseen päädyttiin, koska suojeltu rakennus oli ehditty purkaa ilman lupaa. Lopputuloksena on uudisrakennus, jonka julkisivumateriaaleina ovat rapattu tiili ja alumiinilasiseinä. Sisätiloissa on aula, kirjasto ja pieni juhlasali.

47882 / 42199 Saunarakennus (2002)

Alkuperäinen tilanne

Kolmas Aikalan nykyisistä rakennuksista on uudelleen rakennettu mukaelma puretusta saunasta, jonka Vilho Ääri suunnitteli vuonna 1910. Alkuperäiseen rakennukseen kuului iso löylyhuone muureineen ja pukuhuone sekä erillinen, lämmitettävä asuinkamari. Ullakolle johtavat portaat oli sijoitettu harjakattoiseen porstuaosaan. Ullakolla oli todennäköisesti pari kamaria. Pienehkön rakennuksen erikoiset mittasuhteet poikesivat tavanomaisesta. Julkisivut oli jaettu listojen avulla kentiin, jossa vuorottelivat pysty- ja vaakasuuntainen laudoitus.

Muutokset ja nykytilanne

Vuonna 1998 myönnettyyn rakennuslupaan sisältyi piharakennuksen korjaus käyttämällä mahdollisimman pitkälle hyväkseen vanhoja rakenteita. Myöhemmin vuonna 2002 päädyttiin uudisrakennukseen, kauna tyhjillään olleen vanhan rakennuksen heikon kunnon takia. Uuden saunarakennuksen rekonstruktuiopiirustukset on vahvistettu 11.6.2002 ja rakennus on valmistunut.

25 a. Mainiemi, 25 b. Arla (purettu)

OSOITE
JOHANNESBERGINTIE 10

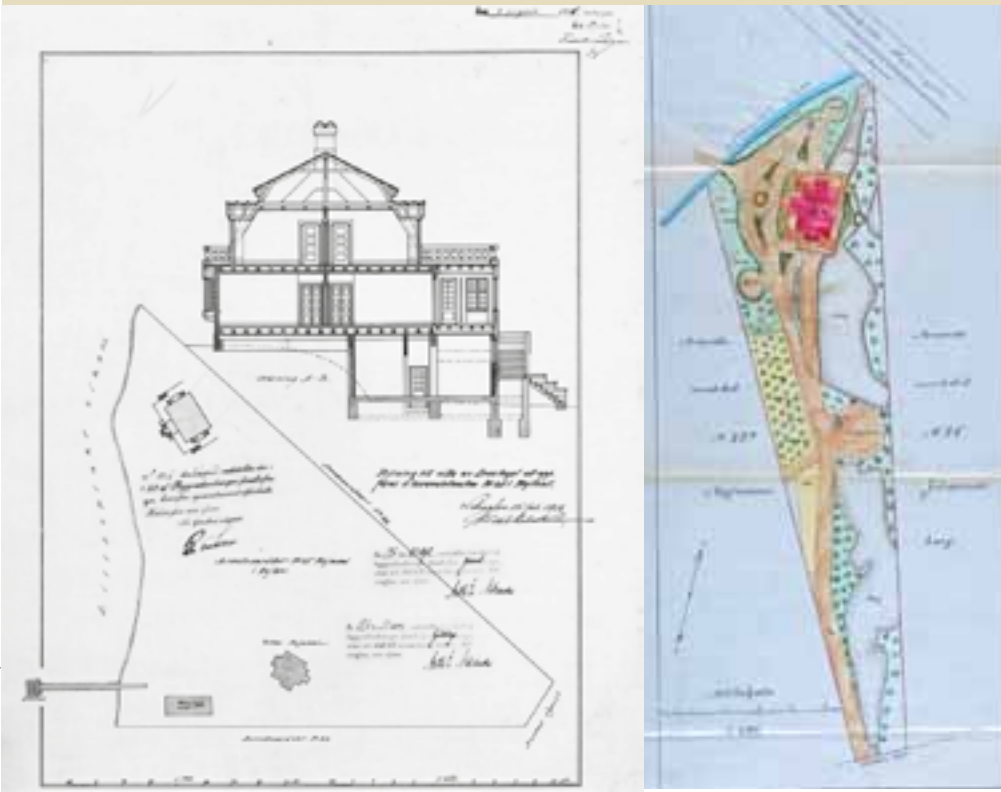
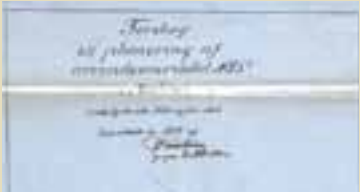
KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42130

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Ensimmäinen vuokraaja oli vuodesta 1901 tehtailija A. Nyman. Huvilan piirustukset ovat vuodelta 1904, tekijän nimi epäselvä. Vuodesta 1910 omistus siirtyi vuokraisäntä R. Heikkilälle jonka ajalta on insinööri Walter Puustisen suunnittelema ulkorakennus (1910). Vuokraoikeus siirtyi tämän pojalle E R Heikkilälle vuonna 1916. Palsta jettiin ja pohjoisosaan 25b rakennettiin uusi jugendtyylinen tiilirakennus suunnittelijana Karl Malmström vuonna 1916. Puutarhasuunnitelman palstalle 25a on laatinut Walter Puustinen vuonna 1917. Seuraavia vuokraajia huvilapalstalle 25a olivat : Leskirouva J Winberg (1817) R A Saastamoinen (1920), filosofian tohtori A O A Väisänen vuodesta 1929 . Hänen jälkeensä vuokraoikeus on kuulunut Väisäsen perikunnalle. Vuonna 1980 tehdyn muutossuunnitelman mukaan rakennus ... Viimeisin rakennushanke on piharakennus tontin koillisrajalle vuodelta 2008 (arkkitehtitoimisto SRMT) Huvilapalstan 25 b vuokraajia olivat: kauppias J. L. Arvola (vuodesta 1918) Vuodesta 1927 As. Oy. Dagmara Vuodesta 1928 varatuomari B. H. L. Tuominen(25b ja 25 d?) Vuodesta 1930 Arlan tiilihuvilassa asui kauppias Juho Wirmalan suku kunnes kaupunki lunasti huvilan vuonna 1963. Rakennus purettiin vuonna 1965.

palsta 25, 1,456 ha, vuokrattiin Johan Albert Nymaille vuonna 1900. (rouvan nimi Adolfina Nyman). Ehtona oli että vuoteen 1902 loppuun mennessä oli oltava ”prydligt bebyggt”. Vuona 1906 kaupunki: Nymanilla rahavaikeuksia (?) – 1910 Robert Heikkilä vuokraajaksi. Tietoja tarkistettu vuokrakirjasta HKA: 1916 - Tilanvuokraaja (Arrendatorn) Rob. Heikkilä 1917 Leskirouva Josefina Winberg 1920 Rouva Anna Saastamoinen 1928 Taiteilija Ilmari Hannikainen 1929- Maisteri A.O.A. Väisänen (lähteet: vuokrakirjat ja vuokrasopimukset, HKA)

Rakennuksien sijainti

25a Mainiemi
Ensimmäinen huvila rakennettiin pienelle pellon laidassa olevalle kumpareelle palstan keskivaiheille. Rakennuksen pääjulkisivu kuisteineen suunnattiin kohti sisääntulotietä etelästä. Puutarhaan laskeuduttiin avoverannalta rakennuksen pohjoispuolella. Verannalta oli myös näkymä viereisen Aikalan ohi Pikku Huopalahden suulle lounaaseen. Rannassa huvilalla oli oma uimahuone. Tien vieressä sijaitisi 1930-luvun asemapiirroksen mukaan maakellari.
Uusi piharakennus sijaitsee tontin koillisrajalla kallion alapuolella entisen Villa Arlaan johtavan tien kohdalla.

25 b Arla
Uusi kartanomainen ja jugendtyyliä edustava Huvila Arla sovitettiin rinteeseen hyvin kapealle tontin pohjoisosalle Johannesbergin kalliojyrkänteen ja rannan väliin. Sisäänkäynnit olivat päädyissä jonne noustiin rakennusta kolmelta sivulta ympäröivältä terassilta. Portaita oli siis sekä terassille että terassilta kuisteille rakennuksen kummassakin päädyssä. Isolta verannalta pitkän sivun keskellä oli näkymät lounaaseen. Rantapuutarhaan laskeuduttiin terassin barokkimaisen portaikon kautta. Kellaritiloista terassin alla oli suora yhteys ulos.
Palstan jaossa raja vedettiin kiinni kallion vieressä kulkevan huvilatien reunaan. Rakennuksen päätyjulkisivu näkyi komeasti tielle.
Rantaan rakennettiin oma laituri ja uimahuone.

Puutarhan vaiheet

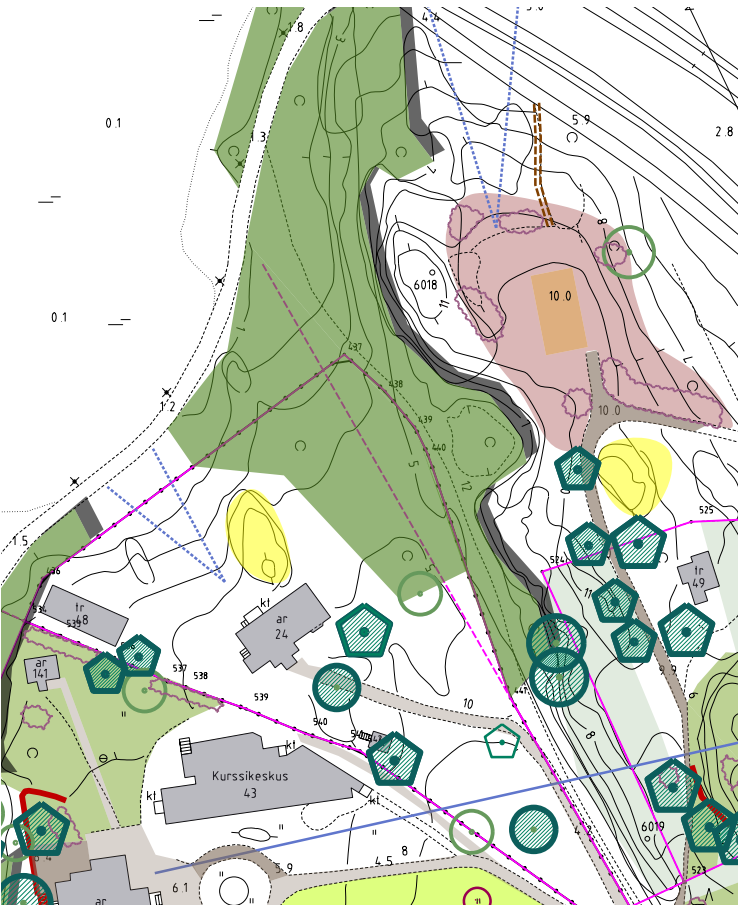
Mainiemen huvilalle mahdollisesti laaditusta puutarhasuunnitelmasta ei ole tietoa. Vanhat valokuvat viittaavat rakennuksen sisääntulopuolella olleeseen muotopuutarhaan. Puustoa rakennuspaikalla oli ennestään sillä pellon raja kulki etelämpänä. Tälle peltoalueelle sijoittuivat todennäköisesti huvilan hyötypuutarhat vihanneksineen ja hedelmätarhoineen.
Huvila Arlan puutarhasta on signeeraamaton suunnitelma jossa hyvin kapealle tontille kallion alla on luotu puutarha niin hedelmätarhalle kuin koristeistutuksille lehtimajoineen (2 kpl)ja leikkipaikkoinen. Rannan vesijättömaa on suunnitelmassa hyvin kapea. Toteutuneen puutarhan luonteesta ei ole tietoa.

Nykytila ja säilyneisyys

Huvila Arlan paikka ei nykytilassaan kerro siinä olleesta komeasta tiilirakennuksesta. Kallion juuressa on jäänteitä puretun talon betonirakenteista. Entisellä tontilla kasvaa hyvin rehevää lehtokasvillisuutta.

Mainiemi
Ajotie rakennukselle on alkuperäisessä paikassa, eikä pihassa ole muita käytäviä. Määräälalla kasvaa muutama vanha puu. Näkymä rakennukselta salmelle on kasvamassa umpeen. Pihan länsilaidalla ja entisen Arlan tontin puolella kasvaa nuorta lehtipuuvaltaista metsää
Tonttiaita on uusittu 1988 ohjeiden jälkeen paikalla olleen teräsaidan tilalle. Mutta ruskea puinen pystysäleitä ei vastaa muilla palstoilla käytettyä mallia.

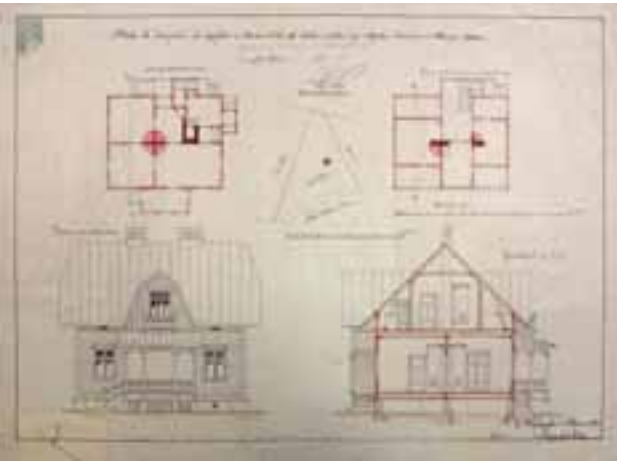
Rakennukset

42130 Asuinrakennus

Alkuperäinen suunnitelma

Uuden asuinrakennuksen piirustus on valmistunut helmikuussa 1904 tehtailija Johan Albert Nymain ollessa palstan 25 vuokraaja. Suunnittelijan nimi jää arvoituksiksi taiteellisen signeeraustyylin vuoksi. Pohjakaavaltaan lähes neliömäinen 1. kerros oli jaettu ristikkäin neljään osaan, joista kolme oli asuinhuoneita ja neljäs oli jaettu keittiö-, varasto- ja käytävätiloiksi. Toiseen kerrokseen oli sijoitettu erillinen, kahden huoneen ja keittiön asunto. Hormiryhmiä oli kaksi. Leikkauksessa esitettiin interiörin uuneja ja peiliovia, jalka- ja kattolistoja. Ydinvolyymin liittyi kolmella sivulla kuisti tai porrasporstua. Olohuoneeseen liittyvä katettu veranta sijaitsi luoteissivulla rannan puolella ja sen päällä oli ullakkokerroksen parveke. Keittiö ja sisäporras oli epätyypillisesti sijoitettu rakennuksen eteläkulmaan. Suunnitelma toteutettiin ainakin pääosin piirustusten mukaan.

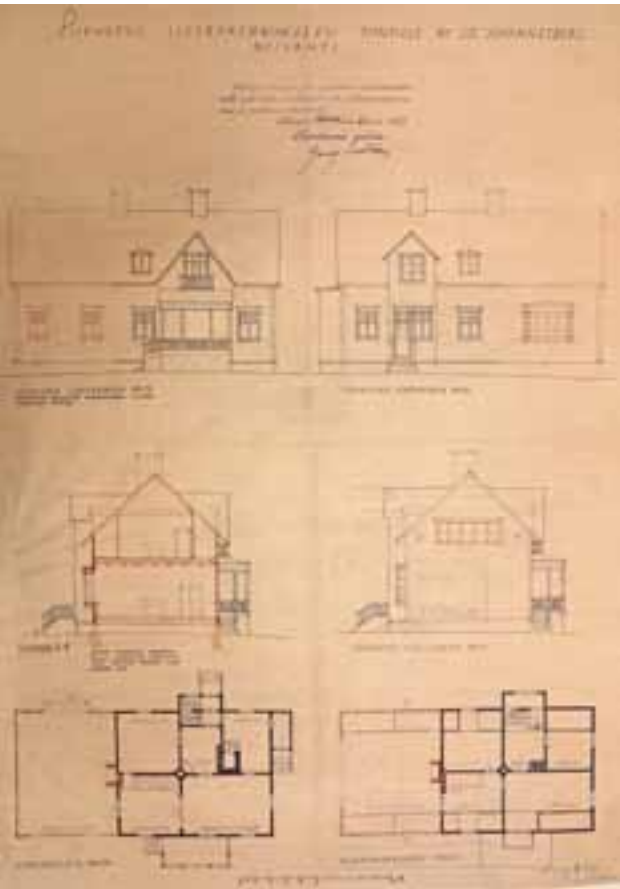
Rakennusvolyyymi oli noppamainen ja harjakattoinen. Harjakaton yläosat olivat päädyistä aumatut. Taitekattoaihe toistui ullakkokerroksen poikkipäätymuodoissa. Julkisivu- ja leikkauspiirustuksen perusteella sokkeli koostui järeistä kiviharkoista. Ulkoverhouksena oli alhaalla vaakalaudoitus, ylhäällä pystyaukko. Ikkunamalli oli ristikarmillinen ja yläpuiteissa oli jugend-tyylille ominaiset pienet ruudut. Kuistin pilarit ovat malliltaan pelkistettyjä. Parvekkeen kannatusta varten niihin oli lisätty yksinkertaiset konsolit. Kaiteet oli esitetty ajalle tyypillisinä pystyrimakaiteina.

Muutokset ja nykytilanne

Arkkitehti Yrjö Laineen suunnittelema laajennus vuodelta 1933 muutti huomattavasti rakennuksen ulko- hahmoa. Rakennuksesta tehtiin yksi asunto työhuoneineen, halleineen ja palvelijahuoneineen. Koillispuolelle rakennettiin lisähuone molemmissa kerroksissa. Alakerran uuteen olohuoneeseen ja yläkerran makuuhuoneeseen suunniteltiin avotakat. Laajennus jatkoi päävolyymin harjakaton suuntaa. Poikkipäädyt saattoivat tässä vaiheessa saada yksinkertaisen, jyrkän harjakaton muodon. Laajennusosan uudet ikkunat toistivat vanhaa ikkunajakoa, lukuun ottamatta olohuoneen viistokulmaista, leveää erkkeri-ikkunaa.

Vuonna 1981 haettiin rakennuslupaa asuinrakennuksen muuttamiseksi esikoulukäyttöön. Ikkunoihin oli tarkoitus asentaa lisälasi ja lämmitys oli tarkoitus muuttaa sähkölämmitykseksi. Muutoksiin kuului mm. uusi porrashuone, uudet märkätilat ja toisen kerroksen tilojen yhdistäminen, kuistin muutos hätäpoistumistien yhteydessä ja ulkoseinien sisäpuolinen lisäeristys. Ala-, väli- ja yläpohjissa uusittiin osittain ja vaihdettiin eristeitä. Julkisivumuutoksia olivat kuistin uusi ulkoporras, uusi kate ja uusi ulko-ovi. 1982 haettiin lupaa talon ulkiväriyksen sekä katon materiaalin ja värin muutokselle.

Seuraava peruskorjaus tehtiin 2006. Kaupunki oli myynyt rakennuksen, joka nyt oli tarkoitus palauttaa asuinkäyttöön mm. purkamalla Rudolf Steiner-koulun aikainen porras ja muita lisäyksiä. Sisäporras siirrettiin kulmahuoneesta keskelle runkoa ja sen tieltä purettiin 1980-luvun märkätilat. Keittiö siirrettiin 1. kerrokseen, ja uudet märkätilat toteutettiin keskitetysti.

Vaikka rakennus on läpikäynyt todella suuria muutoksia, vuoden tilajaosta 1933 on edelleen paljon jäljellä, mm. koillispuolelta suuret huoneet.

Talousrakennus

2003 myönnettiin lupa vanhan kaksikerroksisen talousrakennuksen purkamiseksi ja uuden, yksikerroksisen talousrakennuksen (98 kem2) rakentamiseksi, johon tulisi autotalli, varasto ja pieni asunto. Rakennuspaikka ei ollut sama kuin entinen. Omistajavaihdoksen takia rakennusluvalle haettiin jatkoaikaa 2006 ja suunnitelma tarkistettiin vielä 2008 kasvattamalla asunto-osaa. Ulkiväri muutettiin punamullan väriseksi.

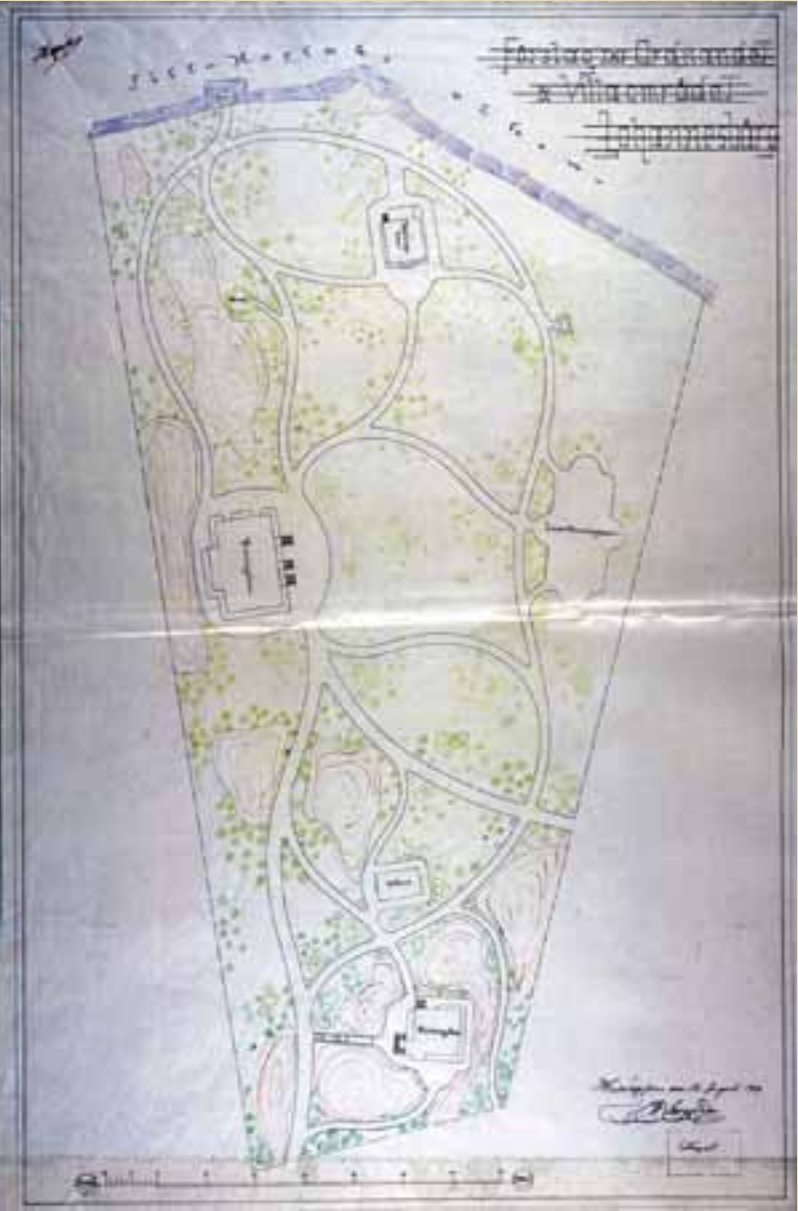
26a. Johannesberg (purettu)

OSOITE
JOHANNESBERGINTIE

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

JJohannesbergin ensimmäinen vuokra-oikeuden haltija oli tehtailija Johan Albert Nyman vuonna 1901. Ehtona oli että palstan on oltava ”prydligt byggd” vuoden 1902 loppuun. K. Nenosen suunnittelema huvila valmistui 1907. Vuodesta 1909 vuokraoikeuden omisti Kalle Toivonen. Hän oli osanut hallintaoikeuden ja rakennukset Nymannin konkurssipesältä. Suraavia vuokraajia/omistajia ovat olleet: 1911 leskirouva Tötterman. Leppäsuon kauppapuutarhan ja Munkkiniemi raitiotien omistaja M.G. Stenius Oy vuodesta 1914, jonka toimitusjohtaja oli puutarhuri M G Steniuksen poika. Tämän jälkeen osa palstasta lohkottiin Munkkiniemen raitiotielle. Stenius ilmeisesti vuokrasi huvilat eteenpäin. Insinööri Ossian Tybeck, Ethel Tybeck omistivat vuokraoikeuden vuodesta 1922 Vuonna 1959 kaupunki osti huvilan 26a ja otti vuokralle katulähetystyön tekijän Arvid von Martensin, joka majoitti siellä asunnottomia. Rakennus purettiin myöhemmin huonokuntoisena (Anero).

Johannesbergin päärakennukselta avautui laaja näkymä Huopalahteen. Yhdistetty kahdesta valokuvasta, alkup. C. Grünberg 23.5.1965 / HKM

Rakennuksien sijainti

Meilahden niemen pohjoisosassa sijainnutta korkeaa kalliota kutsuttiin Johannesbergiksi, mistä 26. huvilapalsta sai nimensä.⁷² Huvilarakennukselle valittu paikka tarjosi näkymät Pikku Huopalahdelle sekä pohjoiseen että etelään. Kallon eteläreuna on jyrkkä, joten oleskelupiha sijoittui itäpuolelle samalle puolelle kuin huvilalle saapuminen. Pohjoisempi, pienempi rakennus purettiin M G Steniuksen ehdottaman Munkkiniemen raitiotielle lohkaistun palstan vuoksi vuoden 1914 jälkeen. Tontti ulottui alussa kallioisena rantaan asti jossa sijaitsi uimahuone.

Puutarhan vaiheet

Vuonna 1909 Johannesbergin huvilapalstan vuokrasi K. Toivonen, joka teetti puutarhasuunnitelman nimekkäällä puutarha-arkkitehti J.W. Skogströmillä. Kymmenen vuotta aiemmin Skogström oli laatinut Meilahteen Värbergan (huvila 13) puutarhasuunnitelman. Huvilapalstan asemapiirroksessa päähuvila on lukuisten tonttia kiertävän kaarevalinjaisien käytävien kohde ja solmupaikka. Suunnitelma edustaa 1800-luvun lopulla vallinnutta romanttisen maisemapuutarhan tyyliä aikana, jolloin arkkitehtoninen tyyli jo oli lyömässä läpi. Puusto on ryhmitelty hallitusti, painottuen käytävien yhtymäkohtiin sekä kallioiden juurelle, mikä antaa puistometsämaisen ja harkitusti jäsennellyn, mutta silti luonnollisen ja maastoon sovitun yleisvaikutelman.⁷³

Rakennusta ympäröivää ruusutarhaa ihailtiin raitiovaunusta ohikulkiessa.⁷⁴ Eeva Aneron haastattelema Maire Pöntinen os. Dahlman muisteli Majkoffin tätien istuttaneen ruusut, mutta todennäköisesti ne on toteutettu jo aiemmin osana J. W. Skogströmin puutarhasuunnitelmaa. Mahdollinen kytkös Mg Steniuksen kauppapuutarhan ruusuihin on myös olemassa 1950-luvun kuvauksessa oli vaikea löytää tietä Johannesbergiin.⁷⁵

Nykytila ja säilyneisyys

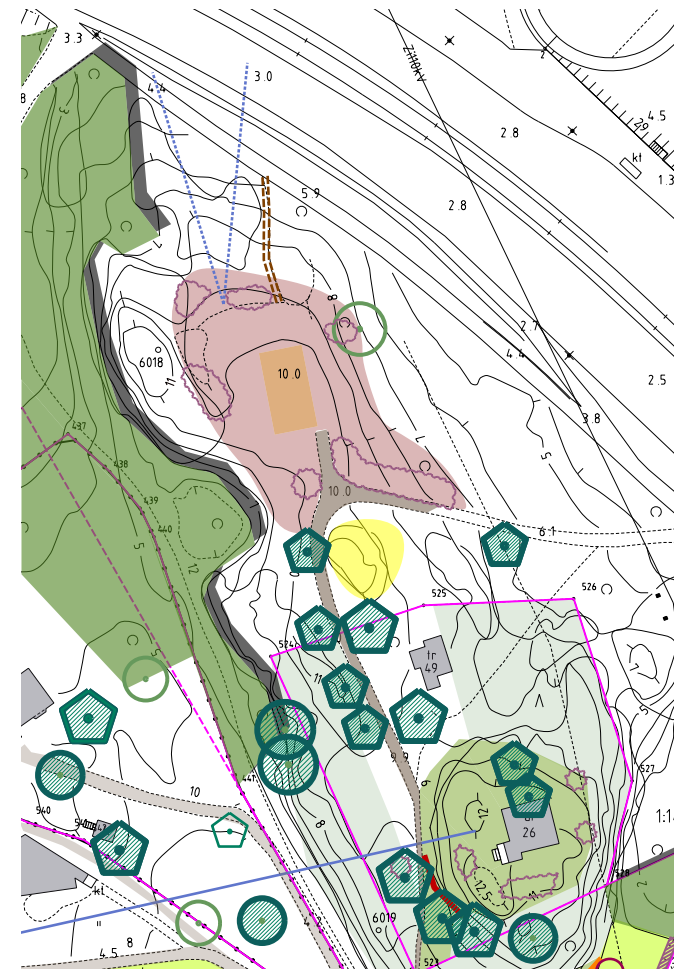
Puretun asuinrakennuksen paikka on edelleen havaittavissa nykyisin puistona olevalla mäellä. Kulttuurikasvillisuuden osuus on myös suuri, joskin taantumassa muun kasvillisuuden seassa. Syreeniryhmät ovat edelleen näyttäviä. Kalliokasvillisuuden lajisto on säilynyt runsaana vähäisestä kulutuksesta johtuen (mm keto-orvokki). Viereiselle Johannesbergin (26. b) pihalle johtavan käytävän varrella kasvavat juhannusruusut ovat kuulemma istutettu 1930-luvulla. Sitä ympäröivät villiintyneet koristepensaat, perennat sekä erittäin hienot avokalliot, joiden lomassa rakennus on istunut. Vanha käytävä on edelleen olemassa polkuna koilliseen Paciuksenkadun varteen. Näkymä avautuu yhä nuorten vaahteroiden välistä kohti Pikku-Huopalahtea.

72 Hackzell. s. 320.

73 Förslad till Ordlandet å Villaområdet Johannesberg. J. W. Skogström. 28.8.1909. / Sinetti-karttarekisteri, KA.

74 Anero. S. 62

75 Anero. S. 62.

Vanhaa kasvillisuutta

Syreeni, kuusama (pun.), jasmike, spiraea sp., siperi-anhernepensas, orapihlaja, kultasade. ruusu (juhannus-ruusu, kerrottu valk), keltainen päivänlilja

Arvot

Rakennuspaikka on ollut maisemallisesti yksi Meilahden hienoimpia, ja sen välittämää perintöä huvilahistoriasta tulisi vaalia.

Runsas vanha kasvilajisto.

26b. Johannesberg

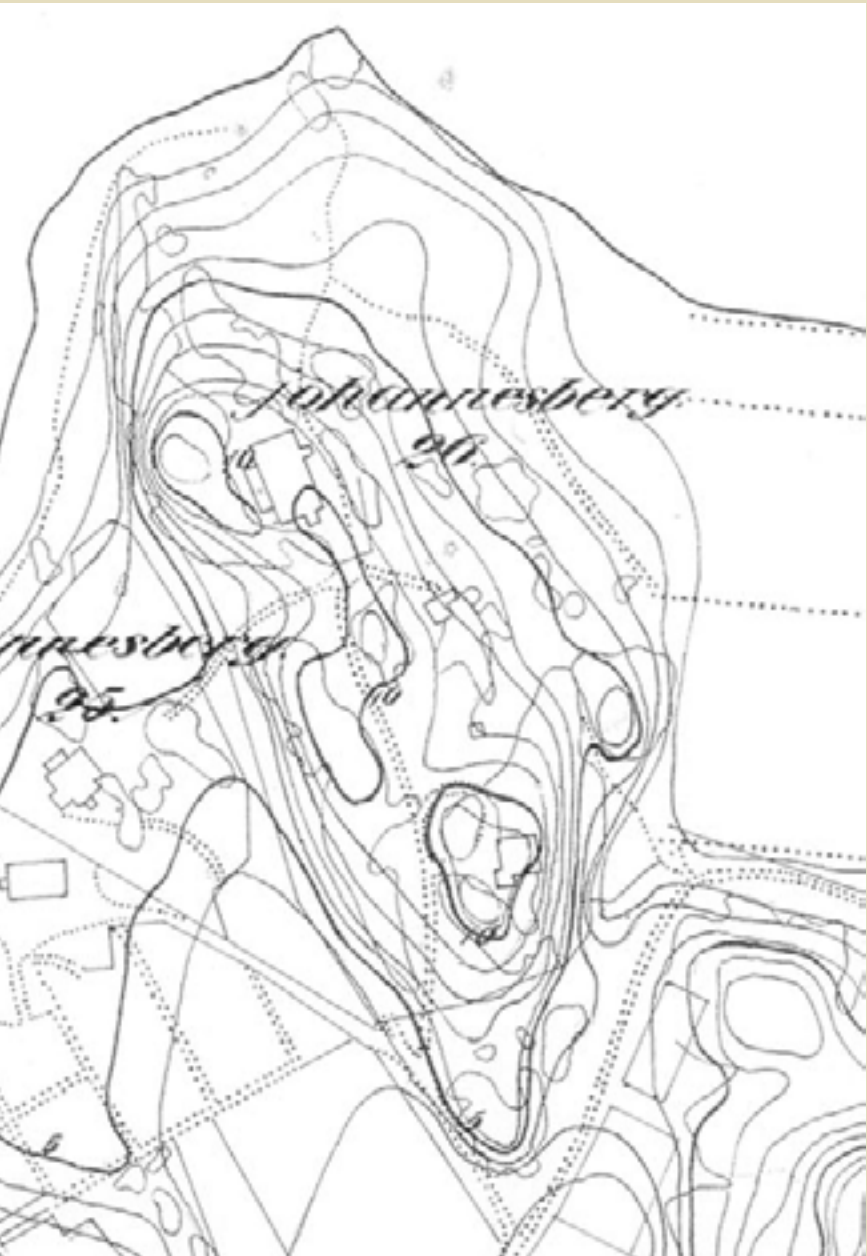
OSOITE
JOHANNESBERGINTIE 6

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42132
42150 (42190)

Historia, omistus ja vuokrasuhteet

Johannesbergin ensimmäinen vuokra-oikeuden haltija oli tehtailija Johan Albert Nyman vuonna 1901. Ehtona oli että palstan on oltava ”prydligt byggd” vuoden 1902 loppuun. K. Nenosen suunnittelema huvila valmistui 1907. Vuodesta 1909 vuokraoikeuden omisti Kalle Toivonen. Hän oli osanut hallintaoikeuden ja rakennukset Nymannin konkurssipesältä. Suraavia vuokraajia/omistajia ovat olleet: 1911 leskirouva Tötterman. Oy M.G. Stenius hankki 24.2.2014 palstan hallintaoikeuden. Tämän jälkeen palstanjako muutettiin Steniuksen omistaman Munkkiniemen raitiotien linjauksen vuoksi. Seuraavia vuokraajia: Vuodesta 1916 herra E. Rosenberg, 1923 prokuristi L. Lindqvist, 1949 insinööri V. Vakkola
Historiaa: Johannesberg 26b huvila on ollut useiden omistajien hallussa historiansa aikana ja seisoo edelleen Johannesbergin kallion eteläosassa.

Rakennuksien sijainti

Rakennuksen paikka ja alkuvuosina vallinneen ympäristön luonne näkyy Skogströmin suunnitelmassa vuodelta 1909. Rakennus on sijoitettu avokallion notkelmaan aivan tontin eteläpäässä, jossa rinne laskee kohti Johannespergintietä. Kallioinen sijainti tien yläpuolella on aikanaan tarjonnut huvilalle näkymiä paitsi lounaaseen Meilahden kartanon pelloille, myös koilliseen Pikku Huopalahden suuntaan. Tonttiin kuuluu palstajaon jälkeen myös ulkorakennus, joka on alkuperäisellä Skogströmin suunnitelmassa alkuperäiselle Johannesbergin tontille esitetyllä paikalla.

Puutarhan vaiheet

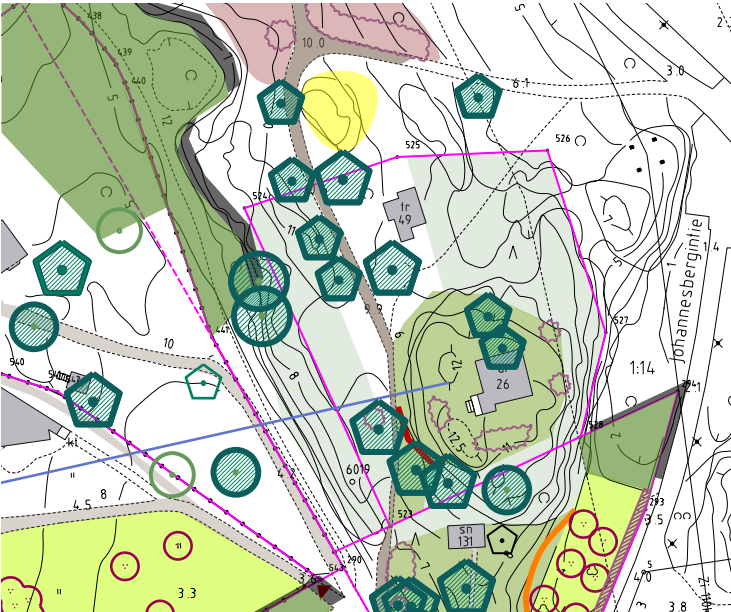
Skogströmin yleissuunnitelmaa 1909 tarkempaa istutussuunnitelmaa ei huvilan pihasta ole. Puiden värien perusteella voidaan arvailla että eteläosan puut olivat havupuita. Huvilan ympärillä kalliolla oli hoidettu koristepuutarha, jonka halki johti portaat huvilalle.

Nykytilanne ja säilyneisyys

Puutarha huvilan edustan rinteessä on hyvin hoidettu ja kasvaa paljon vanhoja koristepensaita sekä uusia ja vanhoja perennoja. Nykyiset säilyneet männyt ovat maisemallisesti varsin arvokkaita ja voidaan olettaa samanikäisiä yksilöitä olleen edellisen vuosisadan alussa paljon enemmän.
Osa rinteestä Johannesbergin ja Mainiemen välillä on säilynyt avoimena, minkä ansiosta myös näköyhteys Aikalaan on säilynyt. Arboretumin ja Johannesbergintien välisen rinteiden kasvillisuus on kehittynyt varsin reheväksi.
Huvimajakatos sekä lasten leikkelineet ovat uusia rakenteita.
Tontin rajalla ei ole aitaa vuoden 1988 ohjeiden mukaan, mutta sille ei myöskään löydy maastosta luonnollista paikkaa. Jyrkkä rinne toimii yksityisen pihapiirin maisemallisena rajana.

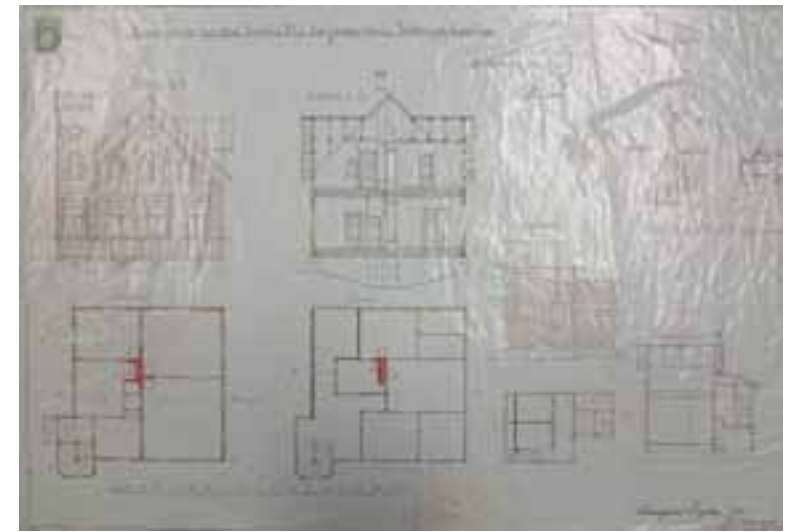
C. Grünberg 23.5.1965 / HKM

Arvot

Vanhat arvokkaat männyt
Huvilan kallio koristeistutuksineen ja näkymät kalliolta

Säilyneet rakennukset

42132 Asuinrakennus (1904)

Alkuperäinen tilanne

Syyskuussa 1904 päivätty, K. Nenosen laatima rakennuspiirustus esittää nykyistä huvilaa ja sitä palvelevaa talousrakennusta. Tämä on ainoa arkistossa säilynyt piirustus yli sata vuotta sitten rakennettua huvilaa ennen viimeisimpiä korjauksia. Nenosen suunnittelema huvila oli omaleimainen, kulmatornilla varustettu kaksikerroksinen puurakennus. Huoneet oli ryhmitelty keskeisen hormiryhmän ympärille siten, että pohjakerroksen asuinhuoneet saivat valoa kahdelta suunnalta. Keittiö sijaitsi viistokulmaisen porrastornin ja eteisen vieressä rakennuksen lounaissivulla. Toisessa kerroksessa oli kolme makuuhuonetta ja toinen keittiö.

Suunnitelman mukaan ulkohahmoa hallitsivat jyrkät, ristikkäiset harjakatot ja suorapäätteinen torni. Julkisivuverhouksena oli vaakalaudoitus, jonka kontrastina päädyissä oli kattomuotoja korostava pystyaukkoisvyöhyke. Pohjakerroksen ikkunat olivat uusrenessanssille tyypillistä T-mallia ja yläkerran ikkunoiden yläosa oli viistetty uusgotiikan tapaan. Pyöreät ikkunat loivat vielä lisää vaihtelua linnamaiseen ulkohahmoon. Linnamaisuutta korosti myös se, että rakennukseen ei kuulunut lasiverantoja tai muita kuisteja.

Muutokset ja nykytilanne

Rakennuksessa suoritettiin 1956 peruskorjaus, jonka yhteydessä siirryttiin uunilämmityksestä keskuslämmitykseen. Kellariin rakennettiin sauna, pesutupa ja kattilahuone. Tontin haltija ja korjausten suunnittelija oli tuolloin insinööri Veli Vakkola.

Vuoden 1977 inventointitietojen mukaan rakennuksessa oli sen jälkeen suoritettu vuosikorjauksia. Vuonna 1989 haettiin rakennuslupaa kellarin laajennukselle, johon sisältyi louhintaa, sekä märkätila- ja väliseinämuuksille 1 ja 2. kerroksessa. Hankeeseen kuului sisäpuolinen lisälämmöneristys. Rakennedetaljien perusteella ulkoseinissä on pystyhirsirakenne. Lupahakemukseen liittyi julkisivun väritys suunnitelma.

Korkea sokkeli on rakennettu jäleistä, lohkopintaisista graniittiharkoista. Vaihtelevasti vaak- ja pystysuuntainen lautaverhous on maalattuu vaalean ruskeanharmaalla sävyllä, vuori- ja nurkkalaudat vaaleammalla ja ikkunapuitteet punaruskealla sävyllä. Vesikatteena on konesaumattu peltikate. Rakennus on hyvin säilyttänyt ulkohahmonsaa, alkuperäiset piirteensä ja sirolinjaiset ikkunansa.

42150 (42190) Talousrakennus (1989)

Nenosen vuonna 1904 laatima piirustus esitti myös harjakattoista, lautaverhottua talousrakennusta, jonka korkeassa osassa oli talli ja sen kylkiäisenä matalampi käymälä. Vuonna 1989 suoritettua korjauksen yhteydessä purettiin vanha talousrakennus ja rakennettiin uusi, sitä muistuttava rakennus, jonka paikka kuitenkin siirtyi muutamalla metrillä alkuperäisestä. Perusteluna oli arvokkaiden puiden varjeleminen. Rakennuksen ulkovaletus on punainen, vesikatteena on konesaumattu peltikate.

26d. Johannesberg

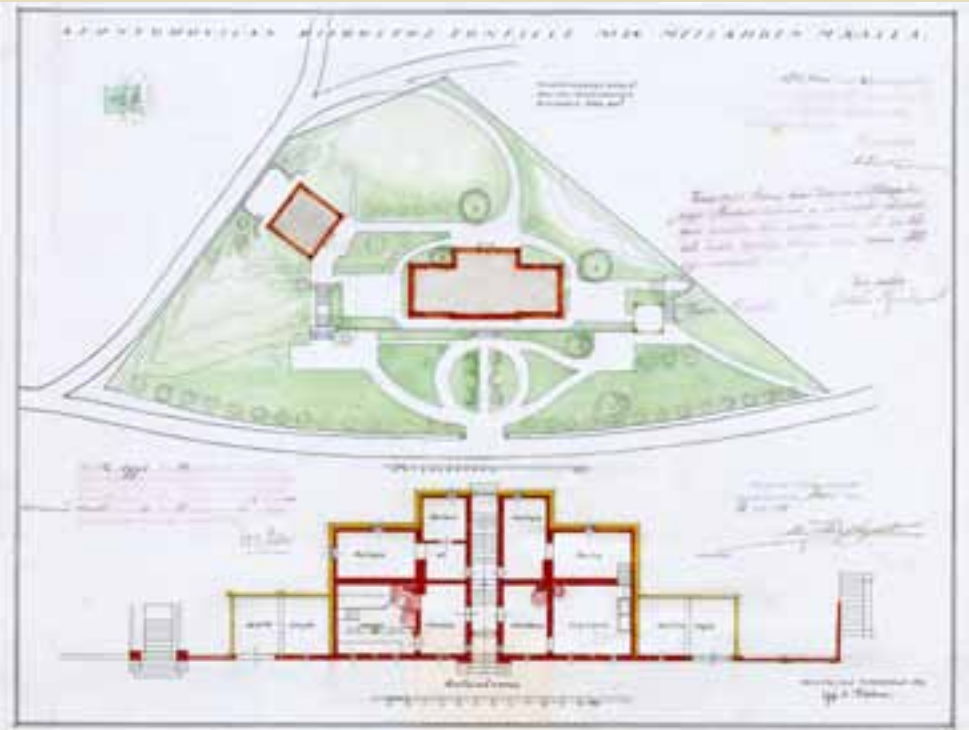
OSOITE
JOHANNESBERGINTIE 4

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42133
44660

Historia, omistus ja vuokrasuhteet

Ensimmäinen vuokraaja/omistaja oli vuodesta 1920 puutavarakauppias A. Anderssen. Asuinrakennuksen Johannesbergin palstan lounaisosaan vuonna suunnitteli Yrjö A. Waskinen vuonna 1921
Pieni huvila oli alun perin suunniteltu aiemman suuremman rakennuksen sivurakennukseksi. Vuonna 1922 kaupunki solmi vuokrasopimuksen rouva Lyyli Päiviön kanssa. Vuokraoikeuden omistukset olivat suhteellisen lyhytaikaisia:
Vuodesta 1926 prokuristi L. Lindqvist
Vuodesta 1927 As. Oy Dagmara
Vuodesta 1928 varatuomari B. H. Tuominen
Vuodesta 1930 herrat Grahn ja Ståhl
Vuodesta 1934 kauppias G. A. Routio
Vuodesta 1935 kirvesmies V. Luoto
Toisen asuinrakennuksen suunnitteli Waaranto vuonna 1939
Vuodesta 1950 J. H. Leiqvist
Vuodesta 1965 johtaja autoilija T. Leiqvist
Rakennus on edelleen asuinkäytössä

Rakennuksien sijainti

Rakennukselle valittiin hyvin näkyvä paikka Johannesbergin pitkän kallioselänteen eteläkärjessä. Tämä osa ei ollut kuulunut alkuperäiseen Johannesbergin määräälaan. Kallikokumpareen laajentaminen puutarhaksi edellytti maaston muokkausta, jota laajennetulle rakennukselle suunniteltiin. Toteutunut ja säilynyt rakennus oli nimittäin alun perin tarkoitettu sivurakennukseksi suuremmalle huvilalle jota ympäröi muureilla rajattu muotopuutarha. Tämä jäi toteuttamatta (Touko-kuussa 1921 Yrjö A.Waskinen, KA /sinettiarkisto)
Tontilla on kaksi muuta 1930-luvulla rakennettua rakennusta, jotka sijoittuvat ylemmäs kallioselänteellä.

Puutarhan vaiheet

Toteuttamatta jääneen muotopuutarhasuunnitelman ohella tälle Johannesbergin osalle ei ole löytynyt puutarhasuunnitelmaa. Jyrkkärinteisen kumpareen päälle rakennettu puutarha on luonnollisesti ollut pienikokoinen ja porrastettu kahteen tasoon. Rakennuksen ympärille, yläpihalle syntyi oleskelupuutarha koristeistutuksineen. Alempaan eteläosaan perustettiin hyötynuutarha, jota rajasi Meilahdentien varrella leikattu orapihlaja-aita. Rakennetun klassisen muotopuutarhan piirteitä puutarhassa ei ole havaittavissa.
Vaikka talon asukkaat ovat vaihtuneet tiheään, puutarha on ollut jatkuvasti hyvin hoidettu⁷⁶ - toisin kuin monet Meilahden suuremmista huvilapalstoista.

76 KSV 1988. Osa 2. ”Piha-alueiden korkeatasoinen hoito pyritään säilyttämään”.

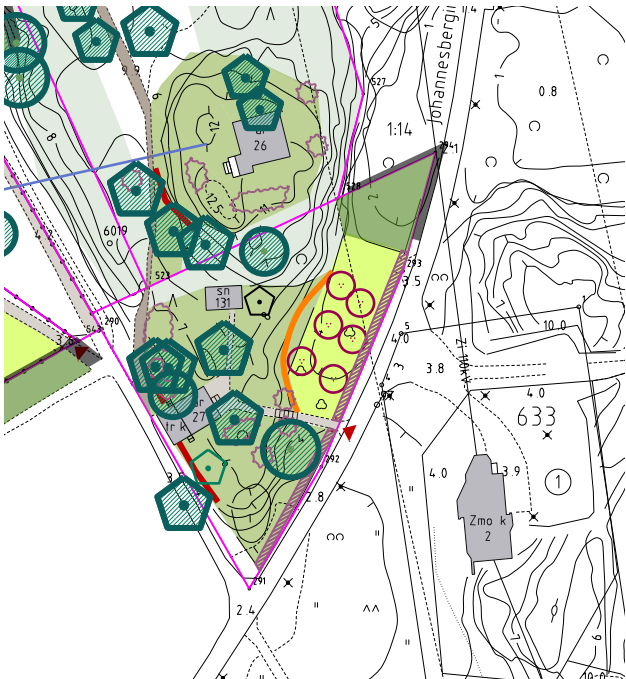

Nykytila ja säilyneisyys

Vaatimaton puutarha vaikuttaa säilyneen lähes alkuperäisessä asussaan, onnistuneesti hoidettuna, liikaa säntillisyyttä välttäen. Palstalla kasvaa muutama kaunis honka sekä kaksi vanhaa koivua. Puutarhan yläosassa on vanhaa puutarhakasvillisuutta. Puutarhan alempaan osaan johtavat sementtiportaat voivat olla alkuperäisiä 1920-luvulta mutta myös 1950-luvulta. Niiden viereisessä rinteessä kasvaa runsaasti kurjenmiekkoja ja muita vanhoja perennoja. Puutarhan alempi osa on vanhaa kasvimaata ja hedelmätarhaa, jonka nykyisellä nurmientällä on säilynyt kuusi alkuperäistä omenapuuta. Tontin eteläreunaa rajaava orapihlaja-aita on yhä hoidettu leikattuna. Palstan länsipuolta Johannesbergintien varrella rajaava kivitukimuuri on paikoin sortunut ja sitä on paikkailtu ilmeisesti eri aikoina.

Vanhaa kasvillisuutta

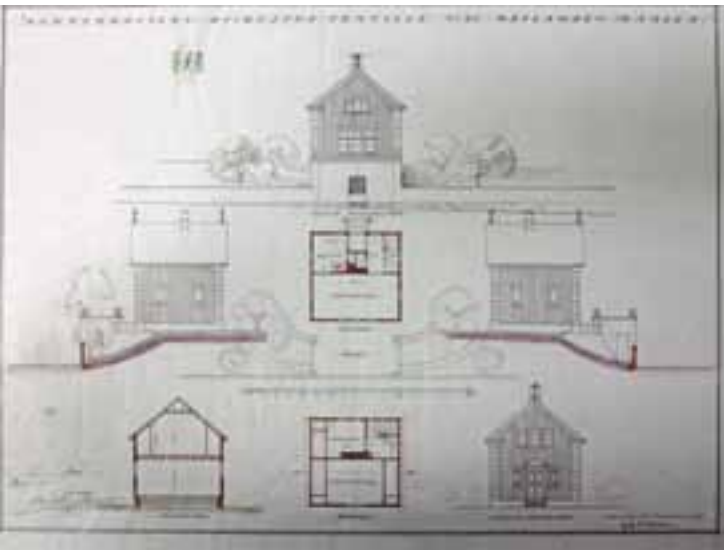
Omenapuut, juhannusruusu, syreenit, orapihlaja, spiraea sp. (valk), kurjenmiekat (sin.), hemerocallis, kellot (?) (vaalean lila) (vai Malva? kukki juhannuksena), vuorenkilpi, kotkansiipi, rusko/tiikerililja, (pionit)

Arvot

Säilyneisyys alkuperäisessä asussaan, puutarhan tilarakenne ja kasvillisuus. Vanhat maisemapuut.

Rakennukset

Rakennus 42133 Asuinrakennus

Alkuperäinen suunnitelma

Rakennuksen alkuperäinen piirustus on laadittu toukokuussa 1921. Suunnittelijana oli kaksi vuotta aikaisemmin arkkitehdiksi valmistunut Yrjö A. Waskinen, joka myöhemmin toimi Rakennushallituksen arkkitehtina. Rakennus oli osa kolmionmuotoiselle tontille hahmoteltua, laajempaa puutarha- ja terassisommitelmaa, jonka päärakennus oli tarkoitus rakentaa Johannesbergintien suuntaisen terassin varaan. Tontin vuokraajana oli tuolloin (vuodesta 1920) puutavarakauppias Alfred Andersén, joka ilmeisesti oli aikeissa rakentaa itselleen klassistisen, symmetrisen asunto huvilan. Ainoastaan nykyinen, kuutiomainen ja harjakattoinen pieni rakennus toteutettiin. Tontin vuokrasopimus siirtyi jo 1922 seuraavalle omistajalle.

Korkean terassin varaan rakennetussa ensimmäisessä kerroksessa oli eteinen, wc, keittiö ja olohuone, jonka iso ikkuna oli suunnattu lounaaseen. Sisäänkäynti oli yläpihan puolella. Toisessa kerroksessa oli kaksi makuuhuonetta. Harjakattoisen, sopusuhtaisen rakennuksen julkisivuja hallitsi symmetria ja järjestys. Toisen kerroksen päämakuuhuoneen ikkuna muodosti keskiakselia korostavan puoliympyrän muotoisen aiheen. Ulkoverhouksena oli pystypeiterimalauditus ja rakennuksen nurkkia korostivat harkkoaiheet. Ikkunoiden puitejako vaihteli olohuoneen ikkunoiden tasaruuduista eteisen ristikkoaiheisiin.

Muutokset ja nykytilanne

Olohuoneen ikkunan kohdalle rakennettiin 1953 viistokulmainen ikkunaerkkeri ja sen päälle makuuhuoneen avoparveke. Suunnittelusta vastasti rakennusmestari Åke Grönroos ja rakennuttajana oli johtaja Jorma Leiqvist. Erkkerin modernit ikkunat olivat jakamattomat, mutta mittakaavaltaan sopusoinnussa rakennuksen kokonaishahmon kanssa. Julkisivun pystypeiterimaverhousta jatkettiin erkkerin umpiosissa.

Rakennus on melko hyvin säilyttänyt ominaispiirteensä. Sokkelin on käsitelty karkealla rappauksella. Julkisivuverhous on maalattu hienostuneen vaaleaksi vaalean ruskehtavin vuorilistoin. Vesikatteena on punainen tiilikate. Erkkerin päälle rakennettu parveke työntyy viistettyjen kulmien yli ulokkeeksi, muodostuen melko hallitsevaksi aiheeksi. Terassin alle on rakennettu autotalli.

Muut rakennukset

44660 Sauna

Tontilla on ollut kaksi muuta 1930-luvulta periytyvää rakennusta, joista toinen 1936-1937 rakennettu sauna ja käymälä. Sen suunnitteli Meilahden alueella tuttu rakennusmestari J. A. Waaranto. Vuonna 1994 on myönnetty lupa puretun saunarakennuksen korvaamiseksi uudisrakennuksella, joka on ilmeeltään vaatimaton, vaakalaudoituksella verhottu huopakatteinen sauna pukuhuoneineen.

Purettu mökki

Vuonna 2005 on myönnetty lupa tontin pohjoisosassa sijainneen, sr-2 merkityn pienen asuinrakennuksen purkamiseksi. Rakennus oli Waarannon suunnittelema ”mökki” vuodelta 1939, johon alun perin kuului kamari ja keittiö sekä kellari. Ulkoseinien eristeenä oli purutäyte, ulkoverhouksena oli pystypeiterimavuoraus.

27 a. ja 27b. Pukkisaari

OSOITE
SEURASAARENTIE 15
(SAARI)

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42135

Historia, omistus ja vuokrasuhteet

Läntisestä Pukkisaaresta on ollut hyvin vähän tietoa tyydyttävän kuvan muodostamiseksi paikan huvilakulttuurin vaiheista. Huvilapalstan vuokraoikeutta koskevat tiedot ovat Helsingin kunnalliskertomuksesta.

Huvilarakennus 27a valmistui ennen vuotta 1902 jolloin lehdissä ilmoitetaan myynnissä olevasta huvilarakennuksesta. Seuraavana vuonna 1903 vuokraoikeus on myyty filosofian maisteri Birger Grönlundille, joka mahdollisesti piti huvilaa noin 10 vuotta. Grönlund myi huvilan insinööri Evert Ridderstadille 1903. ?! Vuodesta 1914 vuokraoikeus kuului G.E. Viklundille.

Vuonna 1916 sekä läntinen että itäinen huvilapalsta vuokrattiin eversti Smirnoffille Pukkisaarien tunnetuin asukas lienee kirjailija Hella Wuolijoki joka vuokrasi kummatkin huvilapalstat vuonna 1919. Hänen aikanaan rakennettiin huvila Itäiselle Pukkisaarelle.

Vuonna 1921 vuokraoikeus siirtyi herra J Larssonille ja jo seuraavana vuonna 1922 varatuomari Lennartti Pohjanheimolle (Orkolinnan omistaja vuodesta 1925)

Vuonna 1926 huvila 27 a siirtyi AB Filmcentral Oy:lle (omistajina Arnold Sundgren ja Birger Sourander). Paul Olsson laati vuosina 1930 ja 1936 puutarhasuunnitelmat huvilalle.⁷⁷

Viimeistään vuonna 1942 omistajaksi tuli kauppias Aarne V. Virtanen

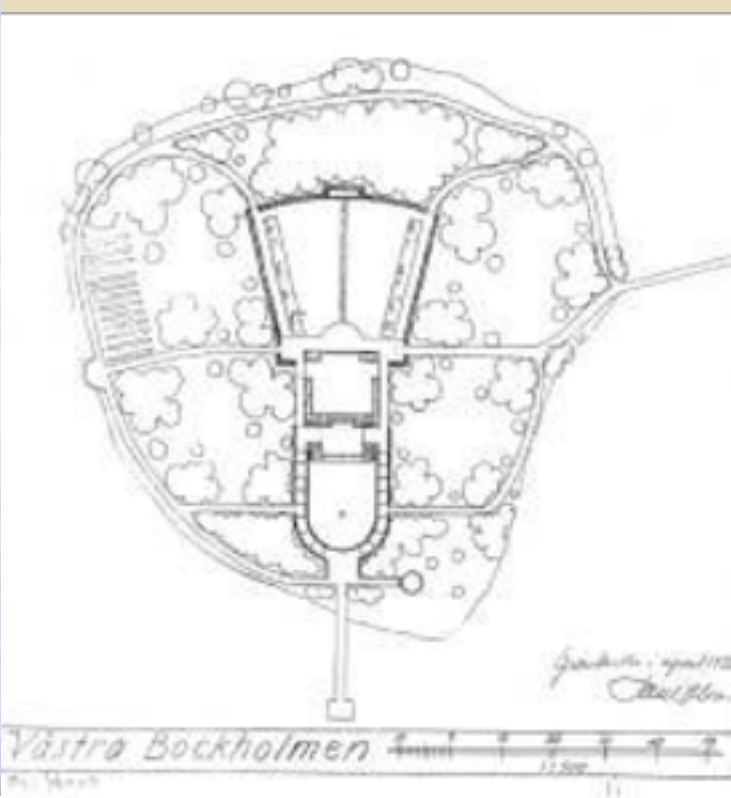
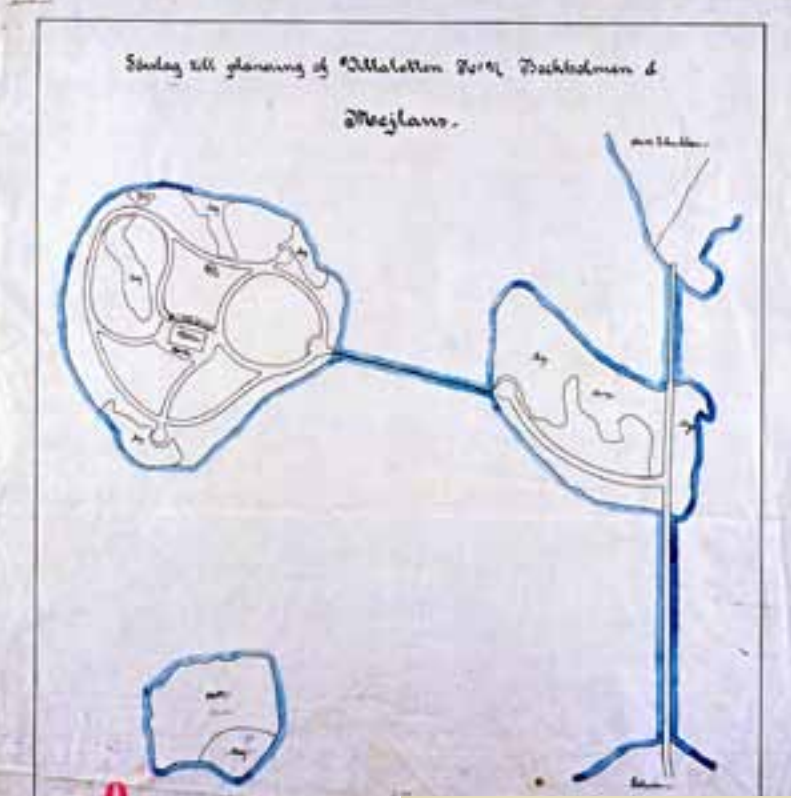
Hänen aikanaan Itäisen Pukkisaaren vuokrasi rouva D Martikainen 1950-luvun alkuun.

Kaupunginhallitus päätti vuonna 1960 oikeuttaa kiinteistölautakunnan ostamaan kauppias Aarne Virtaselta Meilahden vuokra-alueella n:o 27a olevat rakennukset 500 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sillä ehdolla, että vuokraaja luopuu vuokraoikeudestaan sanottuun vuokra-alueeseen.⁷⁸ Rakennus on purettu 1970-luvulla. Nykyään läntisellä Pukkisaarella toimii Somelo Oy:n ylläpitämä Rautakautinen kauppapaikka.

Itäinen Pukkisaari

Saarella olevan rakennus on vuodelta 1920.

77 Byman & Ruokonen
78 Kunnall.kert. 1960, I osa 305 2

Rakennuksien sijainti

Läntisen Pukkisaaren huvilarakennus sijaitsi loivarinteisen mäen laella. Näkymä Seurasaarenselälle oli avoin ja Paul Olssonin 1930-luvulla esittämän muotopuutarhan vahva aihe korostaa sitä. Huvilan veneranta oli länsirannalla ja toinen suojaisemmalla pohjoisrannalla.

Itäisen Pukkisaaren huvilarakennukselle, joka on edelleen olemassa ateljeerakennuksena, ei löytynyt yhtä arvokasta sijaintia. Rakennuspaikka on kalliolla jossa rannan puoli melko jyrkkä, mikä rajoittaa pihan käyttöä. Saaren eteläosa on käytännössä varattu kulkuyhteydelle Läntiselle Pukkisaarelle.

Puutarhan vaiheet

Päiväämätön asemapiirustus, todennäköisesti huvilan 27 a:n rakentamisen ajalta esittää saaren käytäväverkoston sellaisena kuin se todennäköisesti toteutui, sillä rantakäytävä on säilynyt. Suunnitelmassa on kaksi pyöreää oleskelupaikkaa rannassa. Nykyinen betoniseinämän rajaama korotettu oleskelupaikka eteläosan rantakalliolla on niistä säilynyt.

Paul Olsson on sisällyttänyt pyöreän aiheen mutta ei johda rantakäytävää sen kautta. Suunnitelma esittää hyvin rakennetun voimakkaaseen keskiakseliin perustuvan muotopuutarhan rakennukselta laskevaan rinteseen. Päättänä on pitkä laitur. Olssonin suunnitelmassa rakennus on laajentunut. Asiakirjoista ei löydy tietoa rakennuksen laajentamisesta ja siksi on mahdollista, ettei tästä suunnitelmasta toteutunut kuin osa. Suunnitelma on ajalta jolloin Oy Filmcentral Oy omisti rakennuksen ja palstan vuokraoikeuden. Rannassa säilyneet betoniportaat ja näköalapaikalla, rannassa oleva pyöreä betonimuurin rajaama oleskelupiste ovat säilyneet. Ne ovat todennäköisesti Paul Olssonin käsialaa, erillisinä rakenteita. Laiturin betoniset jäänteet ovat olemassa. Toiset betonirakenteet ovat länsirannalla ja ovat mahdollisesti tarkoitettu uima portaiksi

Päiväämättömästä asemapiirroksesta (Pukkisaareti133_865_713_1-23) käy ilmi että huvilan rinnepuutarha on ollut symmetrisesti kahden käytävän rajaama.

Nykyisin läntinen Pukkisaari on ”Rautakautinen kauppapaikka” jonka toiminnalle olisi varsin vierasta ylläpitää merkkejä tai aiheita Meilahden huvilakulttuurista.

Nykytilanne ja säilyneisyys

Rantaa kiertävä polku on säilynyt ja sen maastoportaat ovat edelleen melko hyvässä kunnossa. Rantalaiturien betonirakenteet ovat pahasti rapautuneet ja veden syömiä. Rinne rakennuksen paikalla on säilynyt avoimena kiitos puistometsän tasaisen hoidon.

Rannan puustoa on harvennettu länsi- ja eteläpuolella mutta pohjoispuoli on läpitunkematonta villiintynyttä puutarhaa.

Arvot ja suositukset

Vanhan puutarhan jäänteet ovat sellaisenaankin tärkeitä säilyttää. Laiturin palauttaminen Paul Olssonin suunnitelmien mukaisiksi on perusteltua jos Pukkisaaren toiminta muuttuu ja veneliikenne vilkastuu. Oleskelupaikan betonimuuri ja pohja sen sijaan tulisi peruskorjata, sillä vauriot ovat melko pienet

Muita arvoja ovat:

rantakäytävä ja siihen liittyvät portaat

avoin rinne entiselle huvilalle

vanhat männyt ja muut maisemapuut rannassa

rantaan pääsy länsi- ja lounaisrannalla

Rakennukset

42135 Asuinrakennus

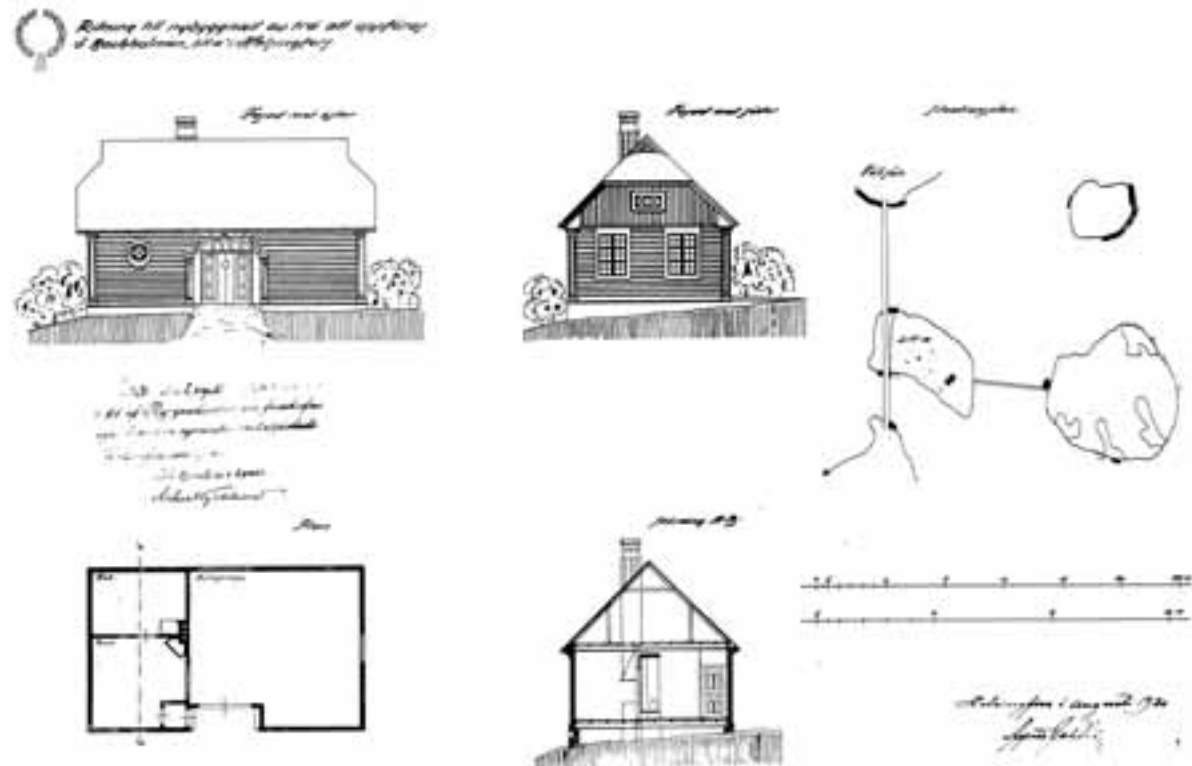
Alkuperäiset suunnitelmat

Rouva Hella Wuolijoki oli palstan 27a ja 27 b:n vuokraajana kesäkuusta 1919 (rtmk ptk) vuoteen 1921. Häntä ennen, 1918-1919, vuokraajana oli neiti Anna Viktoria Sahlström. Itäiselle Pukkisaarelle rakennettavan uudisrakennuksen piirustukset on päivätty elokuussa 1920, tekijänä Alfred Ahlström. Erikoisen rakennuksen toisessa päädyssä oli huone ja keittiö, toisessa päädyssä iso autotalli, "autogarage". Harjakattoisen rakennuksen muoto sai ilmeensä päätyjen aumatuista osista, joiden yläosaan jäi pieni kolmiomainen kattoikkuna. Julksivut oli tarkoitus verhoilla vaaka- ja pystyaukoituksella. Ikkunat oli esitetty jaettuina lukuisiin pieniin ruutuihin. Nurkkiin oli muotoiltu koristeelliset pilasterit. Itäjulkisivun keskellä olevasta ajoaukosta oli muotoiltu sievä, kulmistaan viistetty porttiaihe, jota kehystivät pilasterit. Vasemmalla puolella oli pyöreä ikkuna. Tammikuussa 1921 valmistui työnaikainen muutospirustus, jonka oli laatinut Viktor Gäsström. Pohjoispää oli edelleen varattu autotallille, mutta asunto-osaa oli laajennettu ja autotallin portti oli siirretty pohjoispäättyyn.

Muutokset ja nykytilanne

Rakennus oli jo olemassa ja todennäköisesti kokonaan asuinkäytössä ilman autotallia, kun K.F. Andersson vuonna 1925 suunnitteli sauna- ja varastorakennuksen Itäisen Pukkisaaren etelärannalle. Kaksi vuotta myöhemmin, joulukuussa 1927, saman suunnittelijan laatima muutospirustus sisälsi mm. asuinrakennuksen itäisivulle rakennettavan kuutiomaisen lasi kuistin. Pohjoispään kulmikas erkkeri oli valmistunut jo aikaisemmin kohtaan, johon oli alun perin suunniteltu autotallin ovi.

Rakennuksesta ei ole tiedossa varhaisia valokuvia, mutta 1920-luvulla suunniteltu lasikuisti on joko toteutunut vasta myöhemmin tai muutettu kokonaan. Muilta osin rakennuksen ulkoasu komeine kulmapilasterieen ja pyöreine ikkunoineen vastaa edelleen pääosin 1920-luvun piirustuksia, päävolyymin ikkunoiden puitejakoa lukuun ottamatta. Vesikatteenä on saumattu peltikatto. Lautavuoraus on maalattu vaalean keltaiseksi ja ikkunat vaalealla sävyllä.

28.a Viitala ja 28. b

OSOITE / 28a
JOHANNESBERGINTIE 2

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42131
42161

OSOITE/ 28b
MEILAHDENTIE 3 b

KIINTEISTÖTUNNUS

RAKENNUSTUNNUKSET
42151

Historia

28 a: Palsta on siihen liittyvien viljelymaiden vuoksi ollut vuokrattuna ennen rakennusta Finska Trädgårdsföreningenille, joka rakennutti nykyisen asuinrakennuksen vuonna 1899 päivätyn suunnitelman mukaan. Perimätieto kertoo, että rakennus olisi siirretty Kruunuhaasta ja laajennettu. Vuokrasopimus vuodesta 1910-1914 (ja ehkä kauemmin) tehtiin työmies Karl Färmin kanssa 0,6 hehtaarin alsta ja työväen asuinrakennuksesta, jossa oli neljä huonetta - on epävarmaa, oliko kyseessä alun perin 28a vai 28b. Vuonna 1920 maa-alue vuokrattiin torikauppias E. Iisacssonille. Tontilla sijaitsee myös vanha hevostalli. Vuonna 1929 tehtiin vuokrasopimus vuoteen 1934 leskirouva Amanda Isakssonin kanssa.. Vuonna 1929 vuokraoikeus viljelypalstoineen myönnettiin J. Hj Mattilalle. Juhani Mattila harjoitti hevosten pidon lisäksi myös maanviljelyä. Huvilapalsta oli perikunnan hallussa 1950-luvulle asti. 1980 - 1990 luvun vaihteessa rakennus siirtyi Viitalan perheen omistukseen ja peruskorjattiin.

28 b: (huvilapalstan 23 rajalla) Ns. Mummon mökki, on 1800-luvun alkupuolelta ja on kuulunut Meilahden tilalle joten se on alueen vanhimpia rakennuksia. Finska Trädgårdsföreningen lunasti rakennuksen ja vuokrasi maat vuonna 1893 tehdyn sopimuksen mukaan. Vuodesta 1910 vuokraaja/omistaja oli työläinen K. Färmv. Vuonna 1919 huvilapalstan vuokraoikeus siirtyi vuodeksi varastonhoitaja E. Oräddille, mutta K Färm hankki huvilan takaisin ja sen jälkeen Färmin suku hallinnut paikkaa aina vuoteen 1971 asti jolloin kaupunki osti rakennuksen. Pihapiirissä on toiminut myös sikala.

28a Viitala nähtynä Meilahdentieltä. C. Grünberg 1955 / HKM
Alla ote kartasta 1907. / Mannila

Rakennuksien sijainti

Huvila 28a

Rakennus sijaitsee omalla määrälallaan Johannesbergin tien pohjoispuolella olevan kummun laella etelä-pohjoissuuntaisesti. Viljelyalojen vielä ollessa käytössä, rakennus näkyi lähes kaikkiin ilmansuuntiin. Vajarakennus sijoitettiin alarinteeseen pellon laitaan. Pihaan, rakennuksen länsipuolelle saavuttiin ja saavutaan edelleen Johannesbergin tieltä.

Huvila 28 b

Rakennuksen eteläpääty nousee aivan Meilahdentien reunasta jossa on betonimuuri. Huvilapalstan nro 23 ja tien väliin jäävä määräala on pieni. Rinteessä rakennuksen itäpuolella on uusi vaja jonka paikalla aikanaan on sijainnut pieni sikala. Vanha kaivo on tallella uusituilla puurakenteilla.

28a. C. Grünberg 1955 / HKM

Puutarhan vaiheet

28a

Trädgårdsföreningenin käyttöön rakennetulta paltalta ei ole säilynyt puutarhasuunnitelmaa. Vanhimmat, ammattitaidolla rakennetut kivimuurit ja portaat lienevät yhdistyksen ajoilta, samoin kuin vanhat kuuset talon koillispuolella. Rakennuksen pihapiiri ei ole ollut 1800-luvun huviloiden tavoin kesäisen joutenolon ja huvittelun paikka, mikä on muovannut rakennuksen lähiympäristöä. Viljelytoiminta liittyy läheisesti rakennuksen ja sen ympäristön historiaan aina 1950-luvulle asti. Viljelystä luopumisen jälkeen ympäristö on rehevöitynyt.

28b

Puutarhasuunnitelmaa ei ole eikä myöskään vanhempa asemapiirrosta. Nykyinen asukas Johanna Laakso kertoo mm että edellinen asukas Rouva Färm, joka koko ikänsä oli asunut rakennuksessa, oli innokas puutarhaihminen (kuten rouva Färm huvila 33:ssa) Piha oli kuitenkin hoidon puutteesta metsittynyt ja täynnä keltamoa (kasvi tunnetaan alueella nimellä Mejlans ört). Viimeisen kunnostustyön yhteydessä on maanpintaa rakennuksen pohjoissivulla laskettu salaojituksen yhteydessä. Pihalla nousee esiin siellä täällä vuosittain vanhoja puutarhaperennoja. Niitä on otettu talteen rakennuksen itäpuolen uudelle perenna-alueelle, joka nyt on jälleen päässyt villiintymään.

Nykytila ja säilyneisyys

28a

Pihapiirin maalaismainen ominaispiirre on säilynyt puutarhassa tähän päivään asti. Vanhimmat kivimuurit ovat säilyneet (mahdollisesti) alkuperäisinä. Koristeomenapuut ovat 1950-luvun istutuksista, samoin kuin monet muut puutarhan koristepensaista ja lehtipuista.

28b

Asuinrakennuksen maisemallinen sijainti muuttui Meilahdentien levennyksen yhteydessä, jolloin rakennettiin tontin rajan betoninen muuri 1950-luvulla. Puuaita on uusittu rakennuksen kunnostuksen yhteydessä.

Vuoden 1936 kartassa näkyvästä vanhasta muurista on säilynyt vain rakennuksen puoleinen osuus portaitaan. Kiviä on käytetty mahdollisesti länsipuolella olevan aitaosuuden muuriin. Uuden vajan pohjoispuolella olleen syreenimajan kivipengerrys on säilynyt mutta osittain sortuneena.

Pihalla oleva kaareva, pyöreistä kivistä ladottu tukimuuri, leikkimökki ja leikkihiekkala-alue tukimuureineen ja välineineen ovat nykyisten asukkaiden rakentamia.

Rakennukseen liittyvä hoidettu pihapiiri on laajentunut 1900-luvun alun tilanteesta. Meilahdentien puoleinen syreeni-istutus on betonimuurin rakentamisen ajalta.

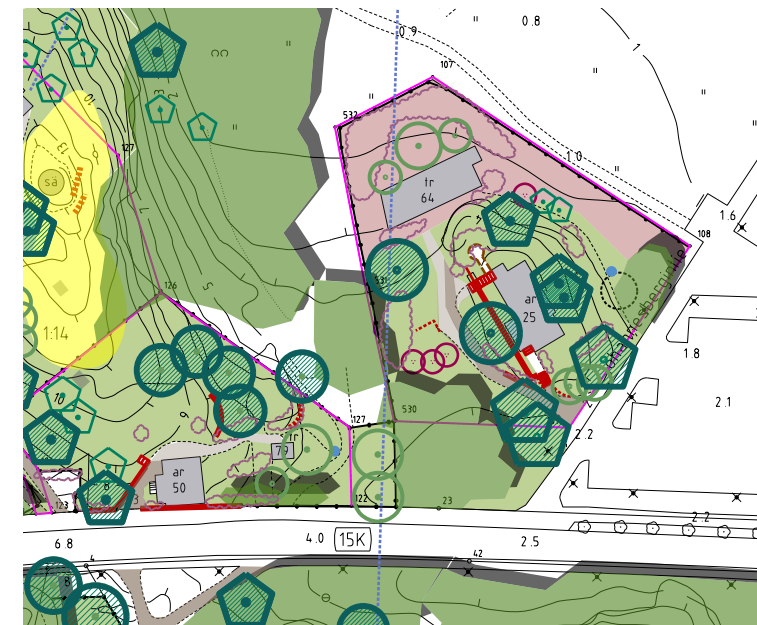
Vanhempia syreenikasvustoja lienevät vajalle johtavan käytävän vierellä olevat kasvustot ja syreenimajan jäänteet.

Pihalla kasvava alppiruusu on yli 70-vuotias (asukkaan antama tieto) varjostavien puiden kaaduttua syysmyrskyissä se kärsii liiasta paahteesta).

Alueella kasvaa runsaasti perinneperennoja ja luononkukkia, suurin osa on nykyisen asukkaan hankkimia tai talteen ottamia. Vanhan tukimuurin päällä oleva lajisto on vanhaa perua (mm. rohtosuopayrtti, tiikerinilja, kultapiisku, härkki).

Arvokasta puustoa edustavat kaunismuotoiset, suuret männyt ja säilyneet, valtavat vaahterat.

Vanha peltoalue itäpuolella on metsittymässä.

Rakennukset 28a

Asuinrakennus

Vanhemmat tiedot

Rakennuksen alkuperästä ei ole varmaa tietoa.

Muutokset ja nykytilanne

Pitkänomainen, loivan harjakaton kattama rakennus on muutettu ja jatkettu eri vaiheissa ja siihen on lisätty pulpettikattoisia osia, kuten pitkänomainen lasikuisti. 1950–1960-luvun valokuvat osoittavat, että ulkoiset muutokset ovat sen jälkeen olleet vähäisiä. Asuinrakennus oli vuoden 1977 inventoinnin mukaan jaettu neljäksi pieneksi asunnoksi.

Vuonna 1989 haettiin rakennuslupaa sr-merkityn rakennuksen lisäeristämiseksi ja uusille saniteettitiloille. Julkisivuun oli tarkoitus avata uusi ikkuna.

Sokkeli on rakennettu osittain säännönmukaisista graniittiharkoista, osittain kiilakivistä. Alarinteen puolella on kellarin sisäänkäynti, toinen ovi on lasiverannan ulkoseinässä. Julkisivuverhouksena on vaakasuuntainen lautaverhous. Ikkunat ovat yleensä siroja, kaksipuitteisia ja kuusiruutuisia puuikkunoita. Verannan ikkunoiden puitejako on tyypilliseen tapaan tiheämpi ja siropiirteinen.

Julkisivut on maalattu vaalean harmahtavaan sävyyn. Ikkunapuitteet ja peilimalliset ulko-ovet on maalattu keskiruskealla sävyllä, vuorilaudat ja nurkkalaudat ovat vaaleat. Saumattu peltikate ja syöksytorvet on maalattu kirkkaan vihreäksi.

Talousrakennus

Vuoden 1977 inventoinnin mukaan vanhasa piharakennuksessa oli mm. sauna, pesutupa, talli ja pieniä asuntoja.

Säilynyt talli- ja ulkorakennusrivi koostuu useista, pulpettikattoisista osista ja osittain hirsirungosta. Rakennus on maalattu punamullan sävyyn.

Rakennukset 28b

Asuinrakennus 42151

Vanhemmat tiedot

Meilahden tilalle kuulunut rakennus on alueen vanhimpia, oletettavasti 1800-luvun alkupuolelta. Matalaan harjakattoiseen rakennukseen kuuluu v. 1977 selvityksen mukaan 2 huonetta ja keittiö.

Muutokset ja nykytilanne

Rakennuksen luvanvaraisista muutoksista ei ole tietoa. Kivijalka on muurattu luonnonkivistä ja kiilakivistä. Päävolyymin julkisivuverhouksena on pääosin vanha vaakasuuntainen, leveä, yläreunastaan viistetty lauta. Meilahdentien puoleisen päätykolmion alareunaa on korostettu vaakalistalla. Länsipuolen pulpettikattoinen umpikuisti on päävolyyymia uudempi. Verhouksena on vaakalauta, kaksipuitteiset ikkunat on jaettu kuuteen ruutuun välipuitteilla. Julkisivun värit ovat vaalean harmaavihreä lautaverhous, valkoiset nurkkalaudat ja ikkunat. Vesikatteena on musta, naulattu rimahuopakate.

Talousrakennus

Uusi, pulpettikattoinen pihavaja, joka on maalattu pääarakennuksen sävyyn.

29. Stentorp

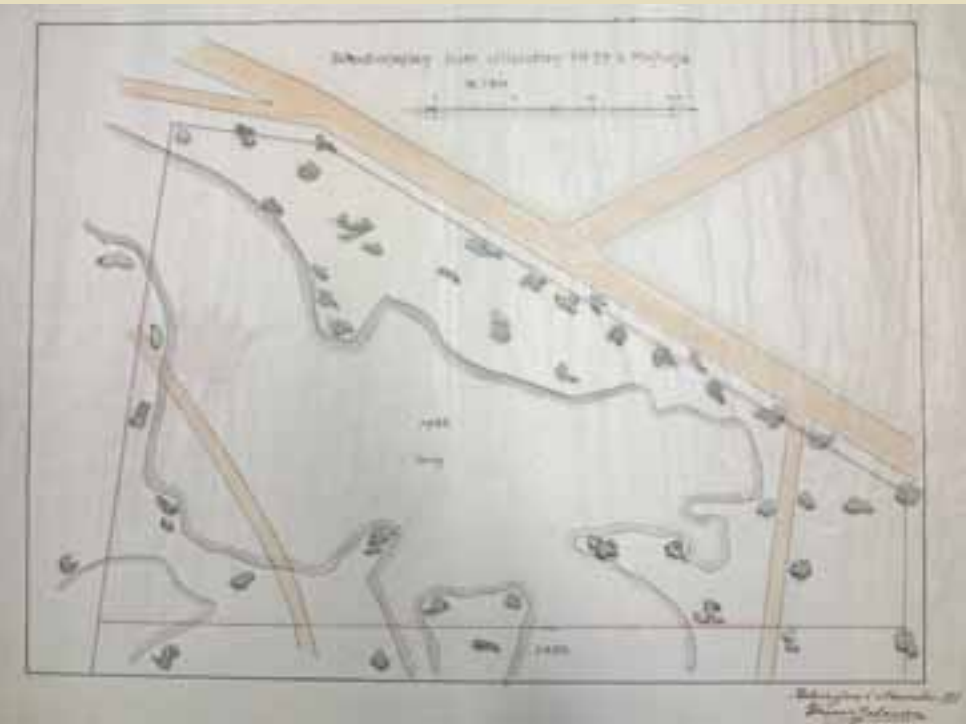
OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 11

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42125
42200

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Stentorp on alun perin rakennettu ensimmäisen omistaja kauppias Kristian Larssonin kauppapuodiksi ja asunnoksi. Hän oli vuokrannut palstan jo vuonna 1913 syyskuun ensimmäisestä päivästä cuoteen 1929. Rakennuksen suunnittelija oli W. Johansson (piirustukset 1917).
Vuonna 1919 palstan vuokraoikeus siirtyi kauppias E Campbellille. Muutospirustukset koskien rakennuksen korottamista teki P.E: af Enehielm vuonna 1929.
Vuonna 1929 (1928?) rakennus siirtyi Toivolasta muuttaneelle L. Lillrankille. Rakennus pysyi yksityisomistuksessa, kunnes kaupunki lunasti sen vuonna 1971. Sen jälkeen Stentorpissa on toiminut Slaavilaisen taiteen seura ja siellä on mm. säilytetty seuran taidekokoelmaa.

Rakennuksien sijainti

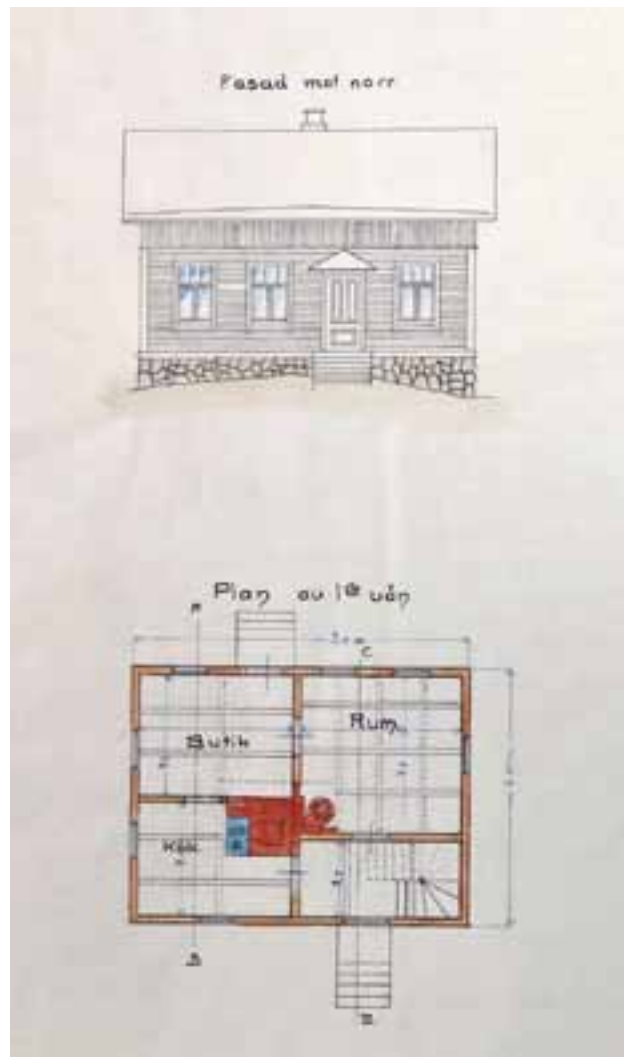
Meilahden huviloita vaatimattomampi rakennus rakennettiin kalliolle Heikinniementien ja Meilahdentien risteyksen lähelle. Palstalla oli olemassa pihatie viereisellä palstalla sijainneelle kartanon aikaiselle talusrakennukselle. Tontin pohjoislaidalla sijaitsi pieni piharakennus joka on purettu. Uusi vajarakennus palstan itärajan lähellä on vuodelta 1996.

Nykytila ja säilyneisyys

Kallioinen piha on säilyttänyt avoimen ilmeensä Vanhoista käytävistä tai sorapinnoista on jäljellä vain portilta asuinrakennukselle johtavan käytäväosuus. Vuoden 1936 kantanakartassa näkyvä pyöreä kenttä (ko. kohdassa vuoden 1965 valokuvassa puutarhatuolit) sinne johtavine polkuineen ovat nurmettuneet.
Vuokra-alueeseen aiemmin kuuluneella osalla Meilahdentien varressa on kaivo. Rajamuutoksista johtuen myös tonttiaita on tienvarresta poissa. Maastossa on purkujätteitä ja jäänteet puretun vajarakennuksen sokkelista.

Kasvillisuus

Vuoden 1965 valokuvissa näkyviä nuoria hedelmäpuita, marjapensaita ja rakennuksen seinällä kasvanutta villiviiniä ei enää ole. Rakennuksen edustalla on vanhaan syreenimajaan kuuluneita pensaita. Syreeneitä kasvaa myös muualla piha-alueella. Eteläsivun aidan vierellä kasvaa vapaana aidanteena liuskalehti- ja aita-orapihlajaa, talon länsipäädyn kohdalla aidan ulkopuolelle on levinnyt vanha pajuangervopensaikko. Asukas on siirtänyt vuokra-alueeseen aiemmin kuuluneilta alueilta vanhoja perennoja rakennuksen viereisille istutusalueille (uusi pyöreistä kivistä tehty reunus).
Uudempaa lajistoa edustavat pohjoisreunan aidan viereen istutetut katajat, ruusut ja perennat, sekä uuden vajarakennuksen ja leikkimökin pensasistutukset, luomupuut ja hopeakuusi.
Arvokasta luonnonlajistoa edustaa itäreunan erityisen kaunis kallioketo.
Nykyisin vuokra-alueeseen kuulumaton vanha peltoalue on metsittynyt ja näkymää pohjoisille alueille ei enää ole

Rakennukset

42125 Asuin- ja kauppapuotirakennus, nykyinen yhden asunnon rakennus (1917)

Alkuperäinen suunnitelma

Wener Johanssonin marraskuussa 1917 laatima piirustus esitti kallioisen tontin länsireunalle rakennettavaa puolitoistakerroksista, harjakattoista rakennusta, joka oli perustettu kiilakivijalalle. Pohjakerroksessa oli keskeisen hormiryhmän ympärillä kauppapuoti, keittiö ja asuinhuone. Kulmassa sijaitseva sisäporras johti ullakolle, jossa oli kaksi kamaria ilma omaa lämmitysuunia. Kaakkoissovulla oleva porrasetinen oli samalla asunnon sisäänkäynti.

Pelkistetyin suorakulmaisen rakennuksen julkisivu oli alaosaltaan verhottu vaakalaudoituksella ja yläosaltaan pystyauoiduilla. Julkisivussa oli tyypilliset vaakalistat ja nurkkalaudat. Ikkunat olivat T-mallia ja yläpuite oli jaettu kolmeen ruutuun välipuitteilla. Ulko- ja sisäovissa oli samanlainen, kolmiosainen peilirakenne. Keittiössä oli muurattu hella ja asuinhuoneessa pyöreä uuni. Luoteissovulla, maantien puolella sijaitsevan kaupapuodin ulkoportaita ja sisäänkäyntiä suojasi pieni konsolikannatteen katos.

Muutokset ja nykytilanne

Myöhemmistä muutospäätöksistä päätellen rakennus toteutettiin alkuperäisen piirustuksen mukaan.

Toivolasta muuttaneen Leonard Lillrankin omistajakauden alussa mm. Länsi-Käpylän rakennusten suunnittelijana tunnettu arkkitehti Pehr Edvin af Enehielm piirsi toukokuussa 1929 vanhan rakennusrungon korotuksen kaksikerrokseksi liittäen siihen samalla uuden porrashuoneen. Laajennuksen jälkeen rakennus oli L-kirjaimen muotoinen. Ainoa sisäänkäynti oli porrasetisen puolella, jonka eteen rakennettiin kattamaton sisäänkäyntitasanne ja avoporta. Muutoksen jälkeen rakennuksessa oli kolme huoneen ja keittiön asuntoa, lisäksi hellahuoneasunto. Korotusosan uudet ikkunat oli esitetty 1920-luvulle ominaiseen tapaan kaksipuitteisina ja kuusiruutuisin

Pohjakerroksen ikkunat olivat edelleen T-mallia. 1950-luvun valokuvan perusteella muutos toteutettiin pääosin piirustuksen mukaan. Vuonna 1988 sr-2 merkityssä rakennuksessa oli neljä asuinhuonetta, versta, työhuone ja keittokomero. Saman vuoden kuntotutkimuksen mukaan pohjakerros on hirsirakenteinen ja korotusosa rankarakenteinen.

Vuonna 2006 myönnettiin rakennuslupa peruskorjaukselle ja sisätilojen vähäisille muutoksille, joihin kuului mm. uusi takka, porrashuoneen lämmöneristäminen ja uuden ikkunan avaaminen sekä portaan eteen rakennettava uusi kuisti ja parveke. Hankeeseen kuului myös ikkunoiden korjaaminen tai uusiminen.

Peruskorjauksen jälkeen sokkeli on rapattu ja julkisivuverhouksena on vaalean harmaanvihreäksi maalattu vaakalauta (keilapontti). Uusitusissa, kauttaaltaan T-mallisissa, taiteutun valkoisella sävyllä maalatuissa puuikkunoissa on tippanokkalista, yläpuiteissa on siro puitejako. Ikkunoiden päällä olevaa vesilautaa kannattavat koristeelliset konsolit, kuten ainakin 1990-luvun alun valokuvissa. Vesikatteenä on pääosin musta rimahuopakate.

42200 Talousrakennus

Vuonna 1996 myönnettiin rakennuslupa, kevytrakenteisen vajan rakentamiselle lähelle tontin kaakkoisraja. Lupahtona oli, että asuinrakennuksen lähellä olevat pienet, huonokuntoiset vajat sekä luvaton saunarakennus purettaisiin.

1990-luvun lopulla rakennettu vaja on harjakattoinen. Vesikatteenä on musta huopakate ja julkisivuverhouksena punaiseksi maalattu pystypeiterimavuoraus.

30. Villa Kaurila (ent. Stor-Torp, purettu)

OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 9

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42111
42197

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Heikinniemen pohjoispuolisten palstojen muodostamisen aikoihin ”Källarbacken”-nimisellä mäellä oli vanhoja rakennuksia. Näistä yksi oli kartanon ajoilta peräisin oleva navettarakennus (t. tailli) joka sijaitsi tämän palstan nro 30:n kohdalla. Se kuului Finska Trädgårdsföreningenin lunastamiin rakennuksiin ja yhdistyksen vuokraamaalla maa-alueella 1900-luvun alkuun. Tämän jälkeen palsta kuului puutarhuri Robert Viktor Frostellille samoin kuin lähellä oleva palsta nro 36 (viljelyala). Hänen jälkeensä molempien palstojen hallintaoikeudet siirtyivät taloudenhoitaja Sofia Wilhelmina Niinisaarelle. Vuokrasopimuksen mukainen vuokra-aika oli lyhyt, 26.5.1910-31.12.1914. (huom sidotun vuokraluettelon mukaan 1910-1939!) Wilhelmiina Niinisaari asui ilmeisesti navettarakennuksen länsipään pienessä karjakon asuntonnossa.

Vuonna 1922 hallintaoikeus siirtyi Alexander Anderssonille ja Sofia Wilhelmina Anderssonille (s. Niinisaari). Anderssonien asuinrakennus rakennettiin navettarakennuksen taakse lähelle palstan länsirajaa Robert Lylyn piirustuksien mukaan vuonna 1922. Navetan vintille rakennettiin lisää rakennuksia sodan jälkeen majoitettavia varten Helsingin kipeän asuntopulan vuoksi. Navettarakennuksen katto romahti eräänä 1950-luvun lopun talvena ja kivirakennus purettiin sen jälkeen.

Stor-torp pysyi saman suvun hallussa kunnes kaupunki lunasti ja purki sen vuonna 1972.

Nykyinen rakennus valmistui toukokuussa 1995. Kyseessä on nykyisen omistajan vuonna 1994 siirtämä entinen Kaurilan asemarakennus Tohmajärveltä (vuodelta 1894).

Kartta 1936

Rakennuksien sijainti

Nykyisen siirretyn asuinrakennuksen arvioidaan sijoittuvan 1800-luvulta peräisin olevan rakennuksen paikalle. Purettu Stor-Torpin talo sijaitsi kalliolla rakennuksen takana nykyisen palstanrajan kohdalla. Nykyinen siirretty saunarakennus sijaitsee tontin länsirajaa vasten, pihatien länsipuolella.

Puutarhan vaiheet

Stor Torpin aikana tontilla oli luumutarha Meilahden kartanoajan tai puutarhayhdistyksen peruja ja siellä kasvoi ainakin yhdeksän eri ruusulajiketta, joista osa saattaa olla edelleen jäljellä. Myös nykyinen puutarha on hyvin hoidettu ja hedelmäpuiden suuri osuus pihapuista näkyy Heikinniementielle.

Raija Järvelä 1965 / HKM

Rakennukset

Vuonna 1973 purettu asuinrakennus ja paikalla sijainnut talli t. navetta

Uuden, lähelle palstan luoteisrajaa rakennettavan asuinrakennuksen piirustukset laati vuonna 1922 Robert Lyly, Arkkitehtuuri- ja rakennustoimisto. Piirustuksen mukaan harjakattoinen, kiilakivisokkelille pystytetty puurakennus sisälsi kaksi samankokoista yhden huoneen ja keittiön asuntoa kuisteineen ja ullakoineen. Yksikerroksinen, symmetrinen päävolyyymi oli pohja-alaltaan neliömäinen. Siihen liittyi kapeampi kuisti, jonka harjakatto muodosti poikittaisen päädyn harjakattoiseen päävolyyymiin nähden. Vuoden 1936 kartta osoittaa, että rakennus oli toteutettu suunnitelman mukaan. kaksi pientä puurakennusta oli palstan eteläosassa. Palstan keskikohdassa sijaitsi ennestään vanhempi tallirakennus, joka näkyy myöhemmin mm. v. 1936 kartassa pohjois-eteläsuuntaisena kivirakennuksena, jonka päätyyn johtaa silta.

Nykyiset rakennukset

42111 Asuinrakennus

Vuonna 1994 myönnettiin rakennuslupa paikalla siirrettävän Kaurilan entisen asemarakennuksen pystyttämiseksi asuinrakennukseksi tasaisen hiekkakentän, ts. entisen lentopallokentän kohdalle Stortorpin entiselle huvilapalstalle. Kysymyksessä oli vuodelta 1894 periytyvä hirsinen asemarakennus. Lupahakemuksen mukaan julkisivut säilyisivät lähes ennallaan, täydennettyinä alkuperäisten rakennuspiirustusten mukaisin lisäyksin. Rakennukseen liitettäisiin uusi lasikuisti. Lupaa haettiin myös tontin osittaiselle aitaamiselle.

Päärakennuksen laajentamiselle ja muutoksille myönnettiin lupa 2007. Luoteispäätyyn lisättiin lasiverantamainen asuinhuone, koillissivulle uusi pihasiipi ja kaakkoissivulle avokuisti. Rakennusaikaisina muutoksina

lasiverantaa laajennettiin ja uusi avokuisti toteutettiin umpinaisena. Lasiverannan rakentamisessa käytettiin kierrätysikkunoita.

42197 Talousrakennus

Talousrakennus (sauna) rakennettiin poikkeusluvan nojalla 1995 myönnettyllä rakennusluvalla tontin koillisosaan lähelle Heikinniementietä. Rakennuksen hirsirunko on siirretty Tuusulasta.

Muut rakennukset

Hirsirakenteisen ulkovajan, johon sisältyy mm. halikovaja ja autokatos, pienen kanala ja kuivakäymälän rakentamiselle myönnettiin toimenpidelupa 2004. Hirsirunko on Kirkkonummelta siirretty, entisen karjasuojan seinäkehikko. Pieni kanala ja kuivakäymälä on rakennettu tontin kaakkoisreunalle.

31. Sundell

OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 7

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42126

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Ensimmäinen vuokraaja/omistaja olivat 1911(-1939) vuokrakuski J.F. Sundell ja rakennusmestari Karl F. Sundell joka samana vuonna vuokrasi viereisen Carlstörpin palstan. Vuoden 1913 alusta vuokraajana oli yksin J.F. Sundell. Rakennus on siirretty Helsingin Tehtaankadulta ja valmistui arkkitehtuuripiirtäjä H. Grefveberg piirustusten mukaan vuonna 1913 . Se oli alkuvuosina Sundellin työmiesten asuntona. Hevostalli on kuulunut vanhalle Pauligin huvilalle Humallahdella, josta se siirrettiin tänne päärakennuksen valmistumisen aikoihin. Huvilapalsta rakennuksineen on pysynyt Sundellin suvun omistuksessa alusta lähtien. Palstan pohjoinen raja siirtyi rinteeseen alareunaan viljelykäytön lopettamisen jälkeen. Vuonna 2012 tontin keskelle oli rakenteilla ”ateljeerakennus”

Kantakartta.ote 1936 /KA

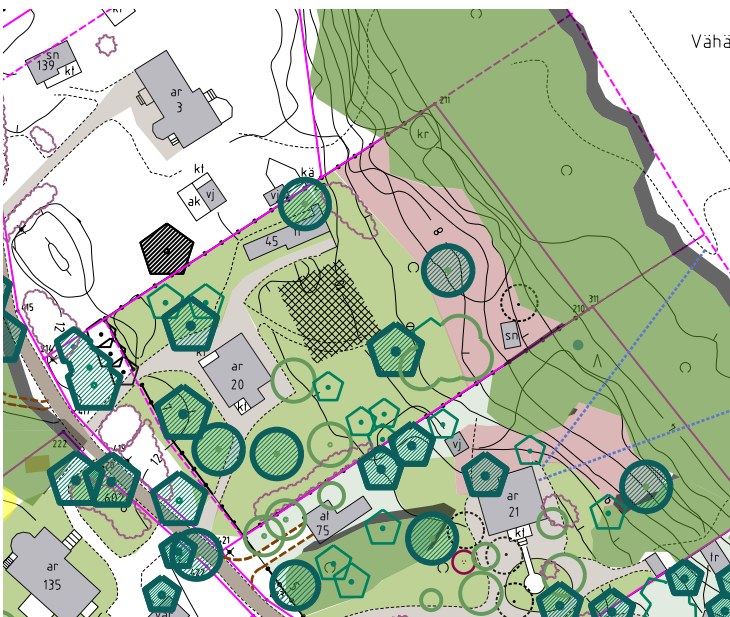
Rakennuksien sijainti

Rakennus sijoitettiin suhteellisen keskelle huvilapalstaa pääty Heikinniementielle päin. Sisäänkäyntejä oli kummallakin sivulla, itäisellä keittiöön ja länsisivulla kuistin kautta suoraan muihin huoneisiin tai portaille yläkerrokseen. Tallirakennuksen ja asuinrakennuksen väliin jäi pihamaata ja tallin viereltä oli yhteys alapuutarhaan, omalle hyötymaalle. Rinteessä sijainnut maakellari oli Finska Trädgårdsföreningenin tai ehkä peräti kartanon ajoilta.

Puutarhan vaiheet

Sundell:
”Isoisä oli hyvin tarkka puutarhastaan. Pihassa oli paljon hiekkakäytäviä ja syreenimajoja. Hiekkakäytävät tuli pitää puhtaina rikkakasveista. Viljelypalstalla oli kauppamansikkamaa, jota piti myös kitkeä ahkerasti. Kivimuistomerkki ja talli lähellä oleva kivitolppa ovat 20-luvulla vuokralaisena olleen kivimiehen töitä. Alhaalla oleva, sortunut maakellari on ollut myös naapureiden käytössä. Vanhan peltoalan vihannes- ja mansikkamaan viljely lopetettiin siinä vaiheessa kun Meilahdessa ei enää ollut Toivolän Witickin hevosta.”

Nykytila ja säilyneisyys

Suuri osa pihasta oli selvitystyön aikana uuden ateljeen rakennustyömaata joten tämä dokumentointi perustuu pääosin asukkaalta saatuun tietoon. Toinen pienistä talousrakennuksista on purettu mutta rakennuksen paikka erottuu vielä. Vanha maakellari rinteessä on sortunut.

Puutarhan käytävien määrä ja luonne on supistunut sitten 1950-luvun. Kulkuyhteyttä pohjoisosan alapuutarhaan ei enää ole ja rinteeseen kasvillisuus on rehevöitynyt nopeasti.

Pihan erikoisuuksia ovat kaksi kivimiehen työstämää kivipaasia 20-luvulta. Yksi kartiomallinen karkeasti työstetty kivi on keskellä kivikkoistutusta tontin kulmassa. Toinen on viimeistellympi kivitolppa tallirakennuksen edustalla.

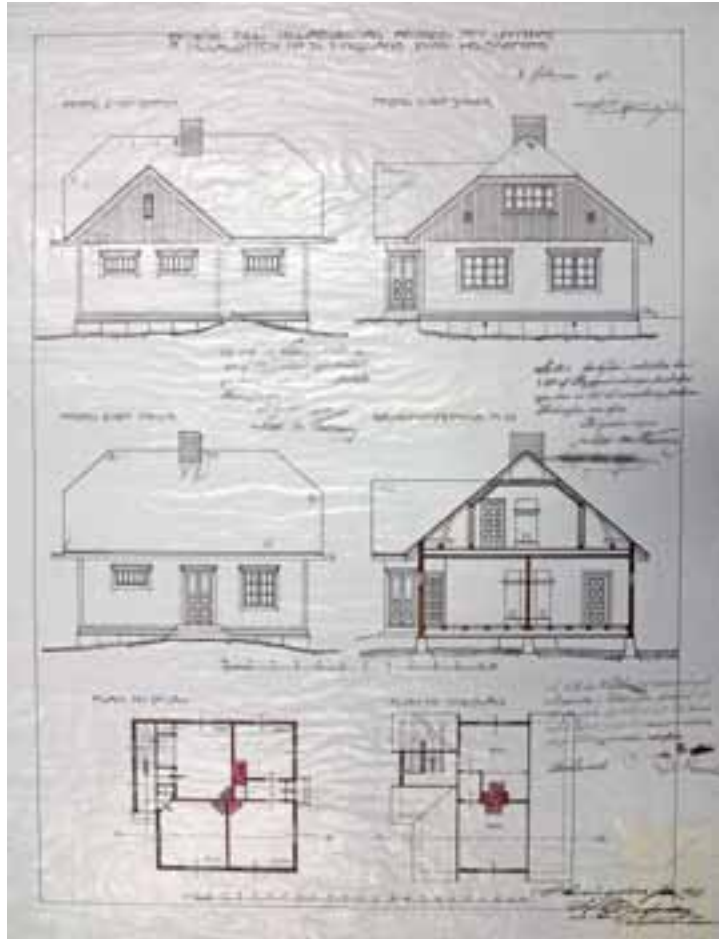
Palstan nykyisiä arvopuita ovat vanhat männyt, tammi ja koivut. Suurikokoinen tammi rakennuksen itäpuolella voi olla 1800-luvun lopulta. Edustan suuri mänty on sekin yli 100-vuotias

Pihan itäkulma on säilyttänyt vanhan puistometsämaisen luonteensa jossa kuusi on valtapuuna.

Tonttiaita on vanhalla paikallaan. Itäisempää kulkuporttia, josta kuljettiin suoraan keittiön puolelle, ei enää ole.

Portin vierellä palstan lounaiskulmassa kallioisella alueella on säilynyt vanha kivikkoistutusalue jossa kasvaa vanhaa lajistoa, keskelle pystytetty 20-luvulla kivimuistomerkki.

Rakennukset

42126 Asuinrakennus

Alkuperäinen suunnitelma

Arkkitehtuuripiirtäjä H. Grefveberg laati rakennusmestari Karl Sundellin ja vuokrakuski J.F. Sundellin vuokraamalle huvilapalstalle rakennettavan huvilan piirustukset. Suunnitelma edusti aikakautensa pienehköän asuin- tai huvilarakennuksen tyypillisiä piirteitä. Harkkokivisokkelille perustetun rossipohjalla varustetun puurakennuksen päävolyymin kattoi päädyistään aumattu harjakatto, johon liittyi rungosta ulos työntyvän sisäportaan muodostama matalampi poikkipääty. Yksinkertainen, kattamaton pääsisäänkäynti oli sijoitettu kaakkoissivulle ja sisäporras pohjoiskulmaan. Erillinen ulko-ovi palveli tarvittaessa ullakkokerroksen kahta huonetta. Pohjakerroksessa oli keskeisen hormiryhmän ympärillä kolme huonetta ja keittiö, ullakolla kaksi makuuhuonetta, joiden ikkunat olivat päädyissä. Leikkauspiirustuksessa esitettiin kaakeliuuneja ja tasaruutuihin jaettuja peiliövia.

Julkisivumateriaaleista esitettiin ainoastaan päätyjen yläosan pystysuoraa lautaverhosta. Alaosa esitettiin ehjänä pintana. Mittasuhteiltaan pääosin leveät ja matalat ikkunat oli jaettu tasaisesti välipuitteilla pieniin ruu-

tuihin ja alareunan vuorilauta oli muotoiltu kaarevaksi. Ulko-ovet esitettiin ylälaseilla varustettuina peilirakenteisina parioivina.

Muutokset ja nykytilanne

Vertailemalla alkuperäisiä piirustuksia ja 1950-1960-luvun valokuvia nykytilanteeseen on todettavissa, että rakennus on toteutettu piirustusten mukaan ja on hyvin säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Muutoksia ei ole haettu. Julksivun alaosa on verhottu vaakalaudoituksella, yläosa pystyлаudoituksella. Ikkunoiden vuorilaudat ja siro puitejako ovat säilyneet.

Kattamaton pääsisäänkäynti on ilmisesti melko varhain muutettu ikkunalliseksi, pulpettikaton kattamaksi porstuaksi. Luoteissivun porraseteisen eteen on lisätty katos jo ennen vuotta 1955. Vesikatteena on ainakin 1950-luvulta lähtien ollut rimahuopakate. Nykyinen ulkoväri on taitettu, hillitty vihreä valkoisin listoin ja vuorilaudoin. Ikkunapuitteet on maalattu valkoiseksi.

42126 Entinen talli

Pulpettikattoinen ja punamullan sävyyn maalattu ulkorakennus ja hevostalli on kaikesta päätellen ollut vuokrakuskina toimineen J. F. Sundellin käytössä.

32. Karlstorp (ent. Caridia)

OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 5

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42147
42127
42166

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Rakennusmestari Karl Sundell solmi vuokrasopimuksen Helsingin kaupungin kanssa vuonna 1911 ja suunnitteli ensin rakennettavaksi pienen kesähuvilan vuonna 1914. Varsinainen Karlstorpiksi nimetty asuinrakennus valmistui vuonna 1916. Sen suunnitelmalla arkkitehti Oiva Kallio oli osallistunut huvilakilpailun vuonna 1913. Rakennusmestari K.F. Sundell hankki suunnitelmat Karlstorpin asuinrakennusta varten vuonna 1916. Vuoden 1944 muutossuunnitelmat laati arkkitehti Elsi Borg. Vuonna 1919 tontille rakennettiin toinen asuinrakennus ja ulkorakennuksia. Vuodesta 1928 vuokraoikeuden omisti Rafael Ilmoni ja siitä lähtien Karlstorp on kuulunut Ilmonin suvulle. Palstalla jonka pohjoisosaan kuului osa mäen alla olevaa peltoa on harjoitettu puutarhaviiljelyä. Viljely päättyi samoihin aikoihin kun Toivolassa luovuttiin Meilahden viimeisestä työhevosesta.

Kartta 1936

Rakennuksien sijainti

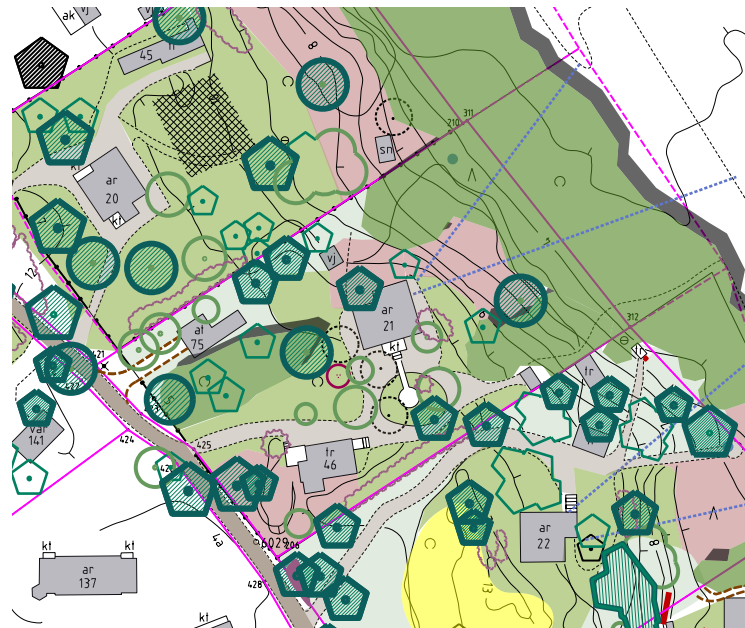
Asuinrakennus sijoittuu lähelle pohjoisrinnettä, pääty tielle päin, jolloin rakennuksen edustava koristepuutarha kääntyy onnistuneesti sivulle Heikinniementieltä katsottaessa. Näin ratkaistuna puutarhasta muodostuu asukkaiden omaan käyttöön tarkoitettu tila, eikä rakennuksen sisääntulopuolen edustava aihe siinä tapauksessa että pääjulkisivu olisi käännetty tielle päin. Pienempi asuinrakennus vuodelta 1919 sijoittuu silloisen etelärajan lähelle, kalliokummun viereen. Autotali vuodelta 1938 on kuusien suojaamana tontin länsireunalla. Sille on oma yhteys Heikinniementieltä. Vajarakennus sijoittui palstan luoteisosaan kallion reunaan.

Puutarhan vaiheet

Puutarha oli etupäässä Dorothea Ilmonin, Rafael Ilmonin saksalaistaustaisen puolison käsialaa. Rakennuksen tyyliin kuuluva pyörylä rakennuksen kuistin edustalla oli hyvin hoidettu, samoin käytävät, joiden hoitoon kuului viikoittainen haravointi. Pensasistutukset ovat nekin Dorothea Ilmonin ajalta. Rinteessä oli noin 40 omenapuuta ja peltoalalla oli huvilan käytössä peruna- ja kasvimaana. Omenapuista kuoli kaikki paitsi yksi talvella 1940. Alapuutarha, jota ei vuosiin enää ollut käytetty, siirtyi määrääalan uudessa rajauksessa osaksi puistoa.

C. Grünberg 1955 / HKM

Nykytila ja säilyneisyys

Pihamiljöön luonne on muuttunut sen jälkeen kun rinteen omenatarhaa ei enää ollut. Rehevä kasvillisuus ja vesakoituminen on muuttanut rinteen läpipääsemättömäksi. Jättipalsamin leviäminen on ollut nopeaa.

Muotopuutarhan pyörylä on säilynyt hyvin. Pyöreistä kivistä tehdyn reunuksen alkuperästä ei ole tietoa. Käytävien linjaukset erottuvat pihassa vielä selvästi vaikka ovatkin nurmettuneet.

Pihan laidoilla kasvaa arvokkaita vanhoja mäntyjä, kuusia ja koivuja. Rakennuksen lähiympäristön entisistä koivuista suuri osa on kaatunut viime vuosien myrskyissä.

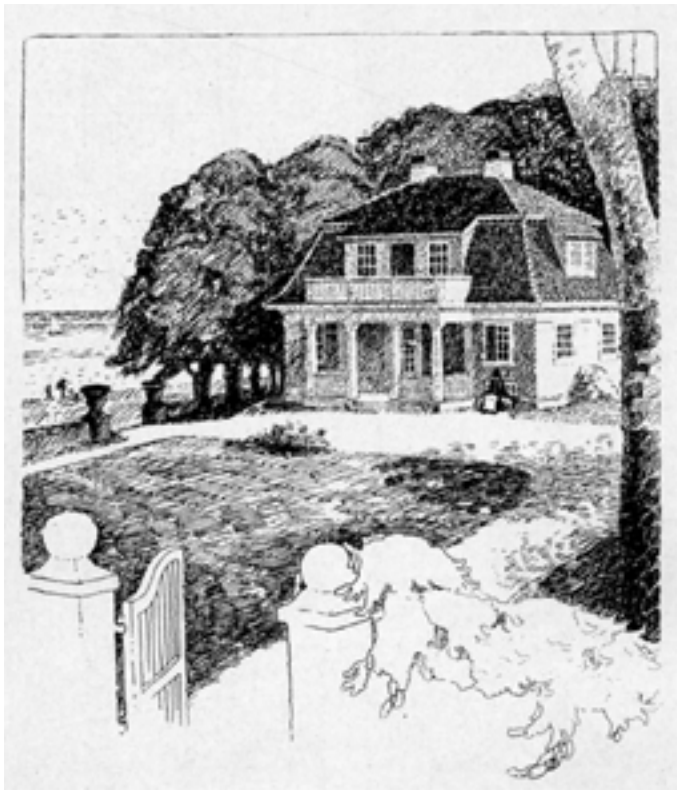
Pienemmän rakennuksen tien puoleisella kalliolla on aitaan asti ulottuva yhtenäinen talvion (Vinca minor) peittämä alue. Paikka on mahdollisesti ollut monilajisempi kivikkopuutarha jonka muut lajit ovat taantuneet, mutta nykyasussaan tämä ikivihreä matto on arvokas.

Arvot

- Arkkitehti Oiva Kallion suunnittelema huvilarakennus
- Alkuperäisenä säilynyt muotopuutarha rakennuksen edustalla istutuksineen
- Vanhat männyt pihan laidoilla
- Talvion valtaama kivikkoryhmä tontin rajalla
- Tontin aidan sijainti alkuperäisellä paikallaan Heikinniementien puolella
- alkuperäisenä säilynyt muotopuutarha rakennuksen edustalla istutuksineen

Rakennukset

42147 Kesämökki / talousrakennus (1914)

Alkuperäiset rakennuspiirustukset

Rakennusmestari Karl Sundellin vuonna 1914 laatimassa piirustuksessa esitettiin ”sommarbostad”-uudisrakennuksen pohja, leikkaus ja kaksi julkisivua. Noin seitsemän metrin pituiseen, L-muotoiseen ja harjakattoiseen rakennukseen mahtui uunilla varustettu huone ja alkovi sekä umpikuisti, jonka mahtui harjakaton pidennetyn lappeen alle. Seinärakenne oli kevyt ranka-rakenne, rakennuksessa oli rossipohja ja kylmä ullakko. Julkisivupiirustuksessa esitettiin ainoastaan päädyn yläosan pystysuuntaista lautavuorausta. Ikkunat oli ajalla ominaiseen tapaan jaettu välipuitteilla pieniin ruutuihin. Ulko-ovi oli pariovi, peilimallinen ja osittain lasitettu. Ikkunan vuorilaudat oli esitetty tarkkaan yläosan hammaslistojen kera.

Muutokset ja nykytilanne

Rakennus on ilmeisesti toteutettu piirustusten mukaan. Sitä on myöhemmin jatkettu harjakattoisella poikittaisisivellä, lisäksi kuisteja on lisätty ja muutettu.

Vanhin rakennus on säilynyt osana laajennettua kokonaisuutta. Rakennuksessa on savupiippu. Julkisivu on korjattu perusteellisesti. Ulkoverhouksena on vuoroin vaakasuuntaista, vuoroin pystysuuntaista lautapaneelia. Nurkka- ja vuorilaudat sekä räystäslaudat on maalattu valkeiksi, julkisivun yleissävy on hillitty vihreä. Vesikatteena on musta huopakate.

42127 Asuinrakennus (1916)

Alkuperäinen suunnitelma

Rakennusmestari Karl Sundellin lupapiirustus ”Ritning till villan Karlstorp” on päivätty elokuussa 1916. Suunnitelma on luoteissivun katettua verantaa lukuun ottamatta melko tarkka kopio arkkitehti Oiva Kallion palkitusta ehdotuksesta vuonna 1913 järjestettyn Otavan huvilakilpailuun, joka ilmeeltään muistutti 1700-luvun pientä, ruotsalaista kartanorakennusta. Oiva Kallion kilpailuselostuksen mukaan julkisivumateriaalina olisi pystylaudoitus tai rappaus, värisävy vaalean kellertävä, vesikatteena mustat paanut tai kattotiilet.

Sundellin kesähuvila on sijoitettu tontille siten, että pylväiden kehystämä pääsisäänkäynti on kaakkoispuolella, huoltotoiminnot on sijoitettu luoteissivulle. Pohjaratkaisu on selkeä ja huoneet saavat valoa kahdelta suunnalta. Suorakaiteen muotoisen pohjakerroksen läpi kulkee porrashalli, jonka takaosaan on Kallion ehdotuksen tapaan sijoitettu tarjoiluhuone. Sen läpi liikutaan vastakkaisissa kulmissa sijaitsevan ruokahuoneen ja keittiön välillä, joka on varustettu säilytystiloilla ja jonka pienestä tuulikaapista pääsee koillisivun umpikuistille, talon toiselle verannalle. Eteisen vasemmalla puolella on talon edustavin huone ja oikealla toinen huone. Kaikkissa

huoneissa on uunilämmitys, samoin yläkerran kahdesa makuuhuoneessa, jotka avautuvat erkkeri-ikkunoilla lounaaseen ja koilliseen. Yläkerran käytävä laajenee kaakkoispuolella oleskeluhalliksi, jonka keskilinjassa on pariovi ja sivuilla korkeat ikkunat sisätulonverannan päälle rakennetun avoparvekkeen suuntaan. Verannan neljä pylvästä on muotoiltu klassisen arkkitehtuurin sääntöjen mukaan sopusuhtaisiksi ja niiden lievästi kaareva *entasis*-siluetti on selvästi havaittavissa.

Puurakennuksessa on kiviharkkosokkeli ja sileät julkisivut, joita kehystävät vaakalistat ja nurkkalaudat, toisin kuin Kallion ehdotuksessa, jonka pystylaudoitettu puujulkisivu ei tarvinnut nurkkalautoja. Kattolistan ulkonevan karniisin alla on hammaslista. Ullakkokerros jää kokonaan hallitsevan, aumatun taitekaton sisään. Kaikille neljälle sivulle antavat ikkunat on suunniteltu taitekaton jatkettujen ylälappeiden kattamiksi kattolyhdyiksi. Julkisivun tai katon materiaaleja ei ole esitetty piirustuksessa. Ikkunat ovat tasakorkuiset, niissä on rinnakkain kaksi puitetta. Siro, yhtenäinen välipuitejako on ajakohdalle tunnusomainen. Puitejako toistuu myös pääoven ja parvekeoven pariovissa. Kokonaisuutta täydentävät sirot parveke- ja terassikaiteet.

Muutokset ja nykytilanne

Ensimmäinen muutoslupa haettiin syyskuussa 1944 huvilalle, jonka nimi oli edelleen Karlstorp. Tulisijamuutokset suunnitteli tunnettu arkkitehti Elsi Borg. Hän oli työskennellyt yhdessä Oiva Kallion kanssa 1920-luvun asemakaavakilpailussa. Vaikuttaa siltä että rakennusta oli mahdollisesti jo aikaisemmin laajennettu kokonaisella huonerivillä luoteissuuntaan. Toinen kerros oli säilynyt alkuperäisen totetuksen mukaisena. Piirustuksen mukaan ensimmäisen kerroksen porrashalliin on rakennettu kylpyhuone ja entisen keskikäytävän jatkeeksi on raken-

nettu uusi keittiö. Ruokasalia on laajennettu purkamalla leveä aukko entiseen ulkoseinään. Siihen on esitetty rakennettavaksi muodikas muurattu avotakka.

C.G. Grünbergin valokuva vuodelta 1955 osoittaa, että julkisivut on toteutettu lähes täysin piirustusten mukaan. Vesikatteena on kaksikouruinen savikattotiili ja julkisivut on vuorattu sileällä, levollisella vaakalaudoituksella. Siropuitteinen parvekeovi avautuu ulospäin. Luoteissivun laajennusta on toteutettu julkisivun piirteitä toistamalla ja jatkamalla ulkonevaa kattolistaa. Piirustusten kaarevan ulkoportaan tilalla on suora betoniporras. Vuonna 1992 tehtiin luoteissivun puolella muutos- ja korjaustöitä.

Julkisivun ominaispiirteet, kuten sileä pinta ja savikattotiili sekä ikkunoiden siro puitejako ja kauniisti muotoillut vuorilaudat ovat säilyneet. 1950-luvun jälkeisissä muutoksissa ja ennen vuotta 1992 verannan pylviä ovat vaihtuneet alkuperäisiä ohuemmiksi ja tasamittaisiksi, yksityiskohtia on pelkistetty. Symmetriseksi ja edustavaksi suunnittelun pääjulkisivun toinen merkittävä muutos koskee parvekkeen uusittua ikkuna- ja ovimallia, josta puitejako on kadonnut, pariovi on muuttunut leveäksi ehjäksi ikkunaruuksi ja sivuikkuna on muutettu kapeaksi lasioveksi. Kaiteet on uusittu vanhaa mallia soveltaen.

42166 Vaja

Ruskeaan sävyyn maalattu matala, vaatimaton, loivasti harjakattoinen autovaja on rakennettu tontin luoteiskulmaan. Se on aikaisempien inventointien mukaan ajoitettu 1930-luvulle.

33. Heikinniementie 3

OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 3

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42128

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Rakennuksen suunnittelijasta ei ole tietoa. Huvilapalstan ensimmäinen vuokraoikeuden omistaja oli puuseppä K.K.Sylvander vuodesta 1912. Vuonna 1915 vuokraoikeus siirtyi rakennusmestari Abraham Viktor Rantaselle. (Abraham Rantanen toimi vaimonsa kanssa naapuritontin 34 vuokranneen Kristina Timosen vuokrasopimuksen takaajana vuonna 1920.) Kauppias Edward Campbell omisti rakennuksen vuodesta 1919 lyhyen aikaa kunnes hän myi sen vuonna 1920 rouva Anna Puustiselle. Puustisen suku hallitsi huvilapalstaa vuoteen 1966⁷⁹ jolloin kaupunki osti sen ja vuokrasi eteenpäin. Nykyisen omistajan mukaan (ei varma tieto) Nykyinen omistaja on tehnyt peruskorjauksen. Huvilapalstaan kuuluu asuinrakennus, vaja, pesutupa/sauna sekä käymälä.

⁷⁹ KSV:n selvityksen vuodelta 1977 mukaan.

Kartta 1936

Rakennuksien sijainti

Asuinrakennuksen etäisyys Heikinniementiestä vastaa viereisen huvilan 32 sijaintia. Saapuminen on varsin maisemallinen sillä pihatie kiertää ensin lännes- tä rakennuksen edessä olevan loivan kallion kaartuen vasta pihassa kohti rakennusta. Sisäänkäynti sijoittuu pohjoispuolelle. Pihapiirissä on vanha liiteri ja hieman etäämmällä rinteessä sauna ja puretun käymälän paikka.

Puutarhan vaiheet

Puutarhasuunnitelmaa ei ole eikä tietoa puutarhan luonteesta rakennuksen alkuvuosikymmeniltä. Fins- ka trädgårdsföreningenin samoin kuin sitä edeltävän ajan viljelytoiminta oli antanut ympäristölle leimansa. Rinteessä on ollut yhteys suureen maakellariin (huvila- palstalla 34) ja maisema pohjoiseen oli avoimempi sillä laakson viljelykelpoisesta maasta tontilla oli oma osansa viereisten huviloiden lailla. Koristeistutukset ovat aikoinaan sijoittuneet raken- nuksen lähelle ja kallion reunaan. Edellinen asukas rouva Färm, joka kuoli 90-vuotiaana oli kuuleman mukaan innokas puutarhaihminen ja naapureiden mukaan hän hoiti puutarhaa hyvin tarkasti ja innoissaan. Pihaa ja lä- hiympäristöä hallitsevat pitkärunkoiset männyt ovat to- dennäköisesti perua rakennusta edeltävältä ajalta. Erityi- sen komeat ovat vanhat porttimännyt (joista yhdessä on palokärjen pesä). Talon länsipuolella oleva syreeniryhmä on vanha lehtimaja luultavasti huvilan alkuajoilta.

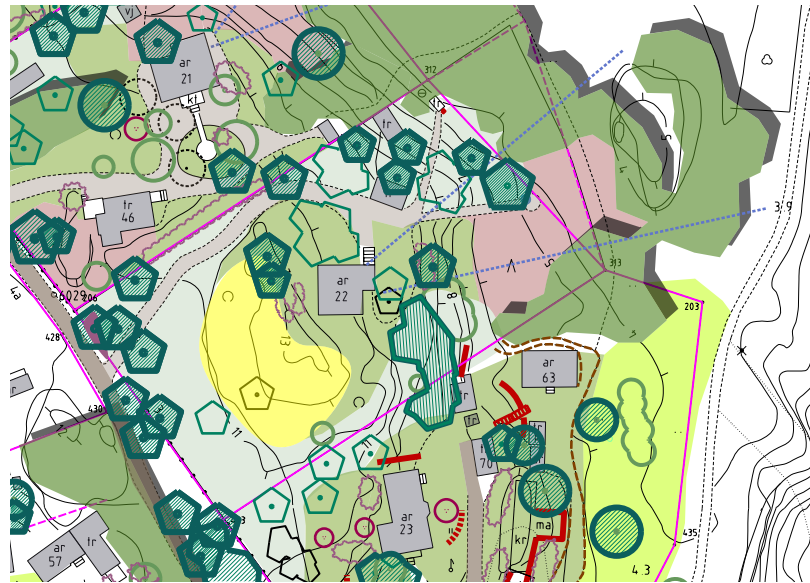
Nykytila ja säilyneisyys

Selvitystyön aikana 2012 rakennuksen peruskorjaus oli juuri valmistunut, piha oli villiintynyt ja ja kaivutöiden maamassat peittivät osan. Edellisen asukkaan puutarhakasveista perikunta oli vienyt pois runsaasti perennoja. Syreenimaja ja muut syreenit, ruusut ja rhododendronit ovat tallella.

Sisääntulokohdassa mäntyjen viereen kasvaa noin 40 vuotias tiheä kuusikko molemmin puolin pihatietä, tien puolella kasvaa lyhyt, leikattuna hoidettu, kuusiaita. Huviloiden 33 ja 34 rajalla kasvava pihlaja / hernepensasaidanne, joka päättyy syreeniryhmään, on melko nuori.

Pihan osittain puistometsäinen osittain puutarhamainen ilme on säilynyt, viljelykasvien lajimäärä on pienentynyt. Erityisen arvokas on piha-aluetta hallitseva kallioniitty puutarhakarkulaisineen.

Kasvimaana ja pelikenttänäkin käytetty avoin vanha peltoalue on villiintyneen vadelman valtaama. Pelloalue on osittain metsittyntä.

Arvot

Pihapiiri ja puutarha avoimena tilana ja pihatie joka kaartaa pihaan lännestä

Kallioketo rakennuksen eteläpuolella puutarhakarkulaisineen

Syreenimaja ja vanhat pensaslajit

Pihatilaa rajaavat vanhat männyt

Rakennukset

42128 Asuinrakennus

Tyllipiirteiden perusteella rakennus on 1910-1920-luvulta. Siitä ei ole tiedossa piirustuksia. Suunnittelija on mahdollisesti ollut huvilapalstan 1915 vuokrannut rakennusmestari Abraham V. Rantanen.

Vuonna 1988 kuntotutkimuksen mukaan 1. kerroksessa oli lasikuisti ja keskeisen hormiryhmän ympärillä eteinen, kaksi huonetta ja keittiö. 2. kerroksessa oli keittiö, makuuhuone ja ikkunallinen vaatehuone.

Päävolyyymi on mansardikattoinen ja kuutiomainen. Siihen liittyy loivan aumakaton kattama yksikerroksinen lasikuisti. Vesikaton lappeilla on molemmin puolin korkeat, täysikokoiset ikkunat, jotka vaikuttavat rakennuksen kokoon nähden ylimitoitetuilta ja jotka leikkautuvat vesikatton pintaan teknisesti epävarmalla tavalla. Molemmissa päädyissä on ikkuna keskellä ja sen molemmin puolin vinoneliön muotoiset pienet ikkunat.

Vesikatteena on tumma rimahuopakate. Sokkeli on osittain kiilakiveä ja osittain rapattu tai verannan kohdalla valettu betonista. Julkisivut on verhottu alaosaltaan vaakasuuntaisella paneelilla ja yläosaltaan pystypeiterimavuorauksella. Verannan umpinainen alaosa on verhottu kapealla, pystysuuntaisella laudoituksella. Julkisivun värisävy on vaalean keltainen. Nurkka-, vaaka- ja vuorilistat on maalattu valkoiseksi. Pääleikkäisillä lasiruuduilla varustettu peilimallinen pariulko-ovi on käsitelty punaruskealla sävyllä. Harmaaksi malatut puuikkunat on verantaa lukuun ottamatta jaettu ristikarmilla ja varustettu ulkopuolen tippanokkalistalla.

Muut rakennukset

Betonista valettu sauna, notkollaan oleva vajarakennus ja käymälä on käsitelty vuoden 1988 kuntotutkimuksessa.

34. Granelund

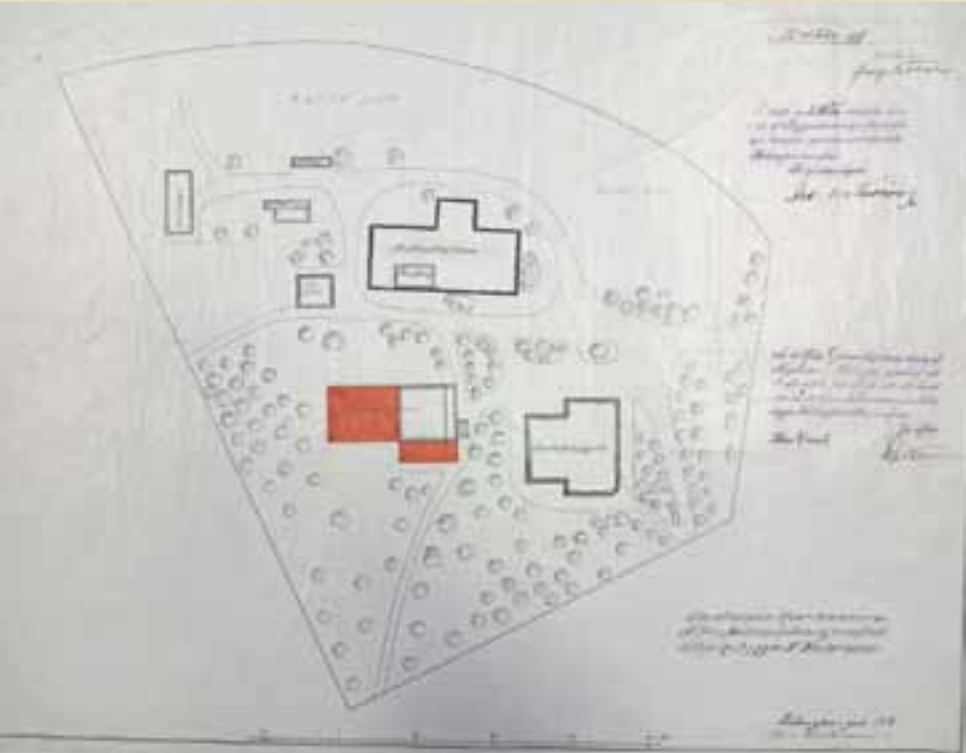
OSOITE
HEIKINNIEMENTIE 1

KIINTEISTÖTUNNUS
nn-nnnn

RAKENNUSTUNNUKSET
42148
42149
42160
42163

Historia, omistus- ja vuokrasuhteet

Huvilapalstan no 34 vuokrasopimus solmittiin Rakennusmestari Hans Filemon Westersundin kanssa 21.10.1914. Sopimuksen voimassaoloaika oli tuolloin 1914-1939. Rakennus valmistui noin 1915 ja suunnitelman on laatinut Hans Westersund itse. Westersundin arvellaan myös toisen tontilla sijaitsevan rakennuksen suunnittelijaksi. Vuokrasopimus siirtyi vuonna 1920 neiti Kristina Timoselle. Toisen rakennuksen (nro 42129) laajennus toteutui vuonna 1921 suunnittelijana E. Eriksson. Samoihin aikoihin valmistui kolmas asuinrakennus tontin pohjoiskulmaan, lähelle tuolloin vielä viljelyksissä olevia puutarhamaita. Tarkempi pihapiirros on Westersundin käsialaa vuodelta 1918. Siinä on jo esitettyä toisen asuinrakennuksen laajennus. Syyskuusta 1921 johtaja Edward Campbell vuokrasi huvilapalstan. 1920-luvulla Granelundissa asui useita alivuokralaisia, kunnes A.T. Djupsjö osti huvilat vuonna 1932. Sama suku omistaa rakennukset edelleen. Vanhin rakennuksista on Meilahden kartanon ajoilta peräisin oleva suuri maakellari, jonka päälle rakennettiin paviljonki 1920-luvulla

Rakennuksien sijainti

Ensimmäiset kaksi asuinrakennusta sijaitsevat lähellä toisiaan ns Källarbackenin itärinteessä Meilahden tilaan kuuluneen maakellarin yläpuolelle rinteeseen. Kolmas sijaitsee tontin pohjoiskulmassa, jossa se aikanaan rajautui avoimeen viljelymaahan, mutta nykyisin umpeenkasvavaan laaksomaisemaan. Rakennuksien pihaan saavutaan Heikinniementieltä kaakosta jossa tiehaaran kaksi liittymää vastaavat ennen huvilakautta vallinnutta tilannetta kellarin ympäristössä. Pohjoisemman rakennuksen pihaan kuljetaan maakellarin pohjoispuolelta.

Puutarhan vaiheita

Puutarhan asemapiirros vuodelta 1918 (Hans Westersund) on luonnosmainen. Käytävät vastaavat toteutuneita pihateitä mutta istutukset on esitetty summittaisesti. Palstan pohjoisosaa on asemapiirroksessa osoitettu viljelyksille, jota niillä aloilla oli ennestään. Heikinniementien varren männyt ovat vanhoja ja suunnitelmassa rakennuksien ja tien väliin osoitettu runsas puusto

tarkoittanee tuolloin jo olemassa ollutta metsäpuustoa. Pihat avautuivat koilliseen ja itään. Heikinniementien puoleinen vyöhyke näyttää alusta lähtien olleen puustoinen ja varjainen.

